

34
935

vooms

NEOFICIĀLS IZDEVUMS

34
935

JAUNIE LIKUMI UN NOTEIKUMI TIRGOTĀJIEM

NOTEIKUMI PAR TIRDZniecības RE-
GISTRU. PĀRGROZ. RIkoJUMĀ PAR
ZIMOGNODEVU. LIKUMS PAR VALŪTU
UN ĀRĒJO TIRDZniecību. CENU IN-
SPEKTORA RIkoJUMS PAR PREČU CE-
NĀM. NOTEIKUMI PAR IZPĀRDOŠANĀM.
NOTEIKUMI PAR NEGODĪGAS KONKU-
RENCES APKAROŠANU U. C.

JĀNIS KUKURS, RĪGĀ
Praktisku rakstu apgādniecība, L. Kalēju ielā 54.

„Praktisku rakstu virkne“

Tā saucas mūsu apgādniecības jaunizdotās praktiska satura grāmatas.

Lietpratēju rūpīgi sastādītas, parocīga formāta un glīti izdotas — „Praktisku Rakstu Virknes“ grāmatas iznāk periodiski —

vismaz viena grāmata mēnesī

kuŗas sniedz katram nepiecieŗamas zināŗanas un padomus daŗādāŗ praktiskāŗ nozarēŗ. Lai „Praktisku Rakstu Virknes“ grāmatas būtu pietiekamas visplaŗākām aprindām — izdevniecība nolikusi tām ļoti zemu cenu un proti:

par numuru Ls 0.25, dubultnumuru — Ls 0.50.

Jau iznākuŗas:

N° 1/2. Jaunā pavāru grāmata.

Sastādījusi mājturības praktikante Em. Oga. 18 nodaļas. Tuvu pē 500 daŗādu ēdienu recepŗu Praktiski aizrādījumi cepŗanā, vāŗiŗanā un pāŗējos virtuves darbos. **Nepiecieŗama rokas grāmata katrai nama mātei.** Glīti izdota, maksā (dubultnum.) Ls 0.50.

N° 3/4. Labais tonis.

Rokas grāmata par pieklāŗību un sabiedriskāŗ dzīves paraŗām. Sastādījis R. Legofs. Katram sabiedriskam cilvēkam, seviŗķi jaunatnei ieteicama grāmata. Glīti izdota (dubultnum.) Ls 0.50.

N° 5. Cepi pareizi.

Konditoreŗa mājā. Sastād. Em. Oga. Praktiski padomi konditoreŗas cepumu pagatavoŗanai mājā. Vairāki simti recepŗu, starp kuŗām daudzas pavisam jaunas. Glīti izdota maksā Ls 0.25

N° 6/7. Makŗķerēŗanas sports.

Rokas grāmata un padomnieks makŗķerēŗāŗiem. Sastād. Ivars Celms. Glīti izdots (dubultn.) Ls 0.50

N° 8/9. Augļu un sakņu konservēŗana.

Sagatavoŗanā,

Pieprasiet „Kukura praktisko rakstu virknes“ grāmatas visos labākos veikalos un pie aviŗniekiem Rīgā un provincē.

Vairumā: apgādniecībā, Rīgā, L. Kalēju ielā 54, A/S. Kukurs un A/S. Valters un Rapa veikalos.

Pasta pasūtījumus izpildām bez seviŗķas piemaksas, bet ne mazākus par Ls 1 — (2 vai 4 grāmatas) un iepriekŗš iemaksāts mūsu pasta tekoŗā rēķina N° 317.

JĀNIS KUKURS, RĪGĀ

Praktisku rakstu apgādniecība L. Kalēju ielā 54.

34
—
935

m/f

NEOFICIĀLS IZDEVUMS.

57

L

JAUNIE LIKUMI UN NOTEIKUMI TIRGOTĀJIEM

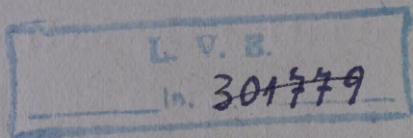
NOTEIKUMI PAR TIRDZNIECĪBAS RE-
GISTRU. PĀRGROZ. RĪKOJUMĀ PAR
ZĪMOGNODEVU. LIKUMS PAR VALŪTU
UN ĀRĒJO TIRDZNIECĪBU. CENU IN-
SPEKTORA RĪKOJUMS PAR PREČU CE-
NĀM. NOTEIKUMI PAR IZPĀRDOŠANĀM.
NOTEIKUMI PAR NEGODĪGAS KONKU-
RENCES APKAROŠANU U. C.

Kukura Praktisku rakstu virkne Nr. 10/11

.....
JĀNIS KUKURS
Praktisku rakstu apgādniecība
Rīgā, L. Kalēju ielā № 54
.....

B-1
L-1

0309078925

=====
A.-S. „IZDEVĒJS” Rīgā,
Elizabetes ielā Nr. 83/85*
=====

Priekšvārds.

Pēdējos gados izdoti vairāki tirdzniecisko dzīvi kārtojoši likumi un noteikumi, kurus tirgotājs nedrīkst nezināt. Bet izsvaidīti pa vairākām «Lik. krāj.» burtnīcām un «Vald. Vēstn.» numuriem — šie likumi vajadzīgā brīdī ne vienmēr ir pie rokas.

Saskatījusi šo trūkumu un atzinusi tāda izdevuma nepieciešamību, kurā pēdējos gados, kā arī nupat iznākušie, svarīgākie tirdzn. dzīvi kārtojošie likumi un noteikumi, būtu savirknēti vienkopus — mūsu apgādniecība laidusi klajā šo grāmatīņu.

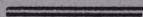
Parocīga, praktiska, lēta — tā palīdzēs tirgotājiem ātri orientēties attiecīgos likumos un noteikumos, izsargās tos no nezināšanas un kļūdām — aiztaupīs arī daudz no viņu dārgā laika. Līdz ar to būs pilnā mērā attaisnojies šīs grāmatīņas, kā arī apgādniecības nolūks.

Jānis Kukurs, Rīgā,

Praktisku rakstu apgādniecība.

Satura rādītājs.

Noteikumi par izpārdošanām	5
Saistošie noteikumi par izpārdošanām Rīgā	10
Noteikumi par negodīgas konkurences apkaņošanu	17
Noteikumi par neg. konk. apkaņ. komisiju	22
Noteikumi par tirdzniecības reģistru	28
Likums par valūtu un ārējo tirdzniecību	42
Cenu inspektora rīkojums par preču apzīmēšanu ar pārdoš. cenu	53
Paskaidr. par pārgrozījumiem rīkojumā par zīmognodevu . .	56

I. Noteikumi par izpārdošanām.

(Izdoti L. R. S. 81. p. kārtībā.)

(V. V. 95. n., 29. apr.)

I. Izpārdošanas jēdziens.

1. Par izpārdošanām uzskatāma plašākām aprindām paziņota (ar sludinājumiem laikrakstos, plakātiem, cirkulāriem u. t. l. preču vai citu priekšmetu pārdošana mazumā noteiktā laikā par pazeminātām cenām.

2. Šie noteikumi attiecas uz:

1) ārkārtējām un

2) sezonas un inventūras izpārdošanām;

tie neskar:

1) publiskas izsoles un

2) spaidu pārdošanas.

II. Ārkārtējas izpārdošanas.

3. Par ārkārtējām izpārdošanām uzskatāmas izpārdošanas, kuru iemesls ir kāds no sekojošiem:

1) visa uzņēmuma izbeigšana;

2) uzņēmuma nodaļas izbeigšana;

3) kādas uzņēmuma nozares izbeigšana;

4) veikala pārvietošana;

5) veikala pārbūve vai kapitālremonts, ja tie traucē uzņēmuma kārtējo darbību, vai

6) preču vai citu priekšmetu bojājumi, kas cēlušies no uguns, plūdiem vai citas tamlīdzīgas elementāras varas.

4. Ārkārtēja izpārdošana jāpieteic rakstiski pašvaldībai, kuŗas robežās izpārdošanai jānotiek, ne vēlāk kā 15 dienas pirms izpārdošanas sākuma, uzdodot:

- 1) uzņēmuma īpašnieku;
- 2) izpārdošanas iemeslu,
- 3) izpārdošanas vietu,
- 4) izpārdošanas sākumu un beigas,
- 5) uzņēmuma tirdzniecības vai rūpniecības zīmes kategoriju, numuru un izdošanas vietu un datumu,
- 6) personu, kas izpārdošanu pārzinās, kā arī
- 7) uzņēmuma pastāvēšanas ilgumu.

Pieteikumam jāpieliek izpārdodamo preču vai citu priekšmetu saraksts divos eksemplāros, atzīmējot sarakstā izpārdodamo preču vai citu priekšmetu nosaukumu, skaitu, svaru vai mēru, kā arī izpārdodamo preču parasto un izpārdošanas cenu.

5. Pašvaldība, saņēmusi pieteikumu līdz ar iepriekšējā panta 2. daļā minēto sarakstu, pārbauda, vai pieteiktās izpārdošanas sarīkošana nerunā pretīm šiem noteikumiem.

Pašvaldība var prasīt no pieteicēja paskaidrojumus un pierādījumus un ievākt atsauksmes no saimnieciskām organizācijām.

6. Ja pašvaldība neceļ iebildumus pret izpārdošanas sarīkošanu, tad viņai 12 dienu laikā no pieteikuma saņemšanas jāpiesūta atpakaļ pieteicējam viens no 4. panta 2. daļā minētā saraksta eksemplāriem ar savu atzīmi uz tā.

Saraksts jāizliek izpārdošanas telpās redzamā vietā un uz pieprasījumu jāuzrāda.

7. Ja pašvaldība ceļ pret izpārdošanas sarīkošanu kādus iebildumus, tad izpārdošana nevar notikt, kamēr nav novērsti iebildumu iemesli.

Iebildumi sīki jāmotivē.

8. Ja pašvaldība ceļ iebildumus, ka pieteikums nav iesniegtā noteiktā laikā un nav pareizi sastādīts, tad tas nekavējoties nosūtāms atpakaļ pieteicējam.

Kad pieteikums iesniegts no jauna laikā (4. p. 1. daļa) un sastādīts pareizi, tad izpārdošanu var sarīkot, ja pašvaldība nav pret to cēlusi citus iebildumus.

9. Ja pieteicējs noteiktā laikā nav saņēmis paziņojumu, ka pašvaldībai ir iebildumi pret izpārdošanas sarīkošanu, tad viņš par izpārdošanu var sludināt laikrakstos vai kā citādi paziņot atklātībai un sarīkot izpārdošanu arī tad, ja viņam nav piesūtīts 6. pantā minētais saraksts.

10. Ārkārtējas izpārdošanas ilgums nedrīkst pārsniegt 3 mēnešus.

11. Uzņēmumi, kas pastāv mazāk kā divus gadus, drīkst sarīkot ārkārtējas izpārdošanas tikai īpašnieka nāves gadījumā un kad preces bojātas no uguns, plūdiem vai kādas citas elementāras varas.

12. Ja likvidēto uzņēmumu, uzņēmuma nodaļu vai nozari divu gadu laikā atjauno, tad piecu gadu laikā tos nevar no jauna likvidēt izpārdošanas kārtībā.

13. Izpārdošana var notikt vienīgi parastās veikala telpās, ja pašvaldība nav atļāvusi to sarīkot citur.

14. Izpārdošanā nedrīkst pārdot citādas preces, kā parasti attiecīgā veikalā pārdod.

Ir aizliegts izpārdot preces, kas saņemtas veikalā pēc izpārdošanas pieteikšanas vai iegādātas tieši izpārdošanai.

15. Izpārdodot tikai kādu uzņēmuma nozari vai preču daļu, izpārdošana jāiekārto tā, lai būtu redzams, kurās preces izpārdod.

16. Ir aizliegts pārdot bojātas un brāķa preces bez atzīmējuma, ka tās ir bojātas vai brāķa preces.

17. Publiskos paziņojumos par preču izpārdošanu jānorāda izpārdošanas iemesls un sākums.

18. Izpārdošanas nedrīkst sarīkot laikā no 1. līdz 24. decembrim, izņemot 3. panta 6. punktā minētos gadījumus.

III. Sezonas un inventūras izpārdošanas.

19. Sezonas izpārdošanas sarīko ar nolūku pārdot neejošas preces pēc pabeigtas sezonas; inventūras izpār-

došanas sarīko tādā pašā nolūkā pēc inventūras sastādīšanas.

Sezonas vai inventūras izpārdošanām pielīdzināmas tā sauktās «lētās» dienas, «baltās» nedēļas, rabata, reklāmas u. t. l. izpārdošanas.

20. Visas 19. pantā minētās izpārdošanas rakstiski jāpieteic pašvaldībai, kuŗas robežās izpārdošanai jānotiek, ne vēlāk kā 10 dienas pirms izpārdošanas sākuma.

Pieteikumā jāuzdod:

- 1) uzņēmuma īpašnieks,
- 2) izpārdošanas iemesls,
- 3) izpārdodamo preču šķirnes,
- 4) izpārdošanas vieta,
- 5) izpārdošanas sākums un beigas,
- 6) uzņēmuma tirdzniecības zīmes kategorija, numurs un izsniegšanas vieta un datums,
- 7) persona, kas izpārdošanu pārziņās, kā arī
- 8) cik un kādas izpārdošanas tekošā kalendāra gadā uzņēmumā jau sarīkotas un kāds bijis to ilgums.

21. Kādās tirdzniecības nozarēs un kad drīkst sarīkot 19. pantā minētās izpārdošanas, to nosaka pašvaldība ar rīkojumu, kas izsludināms Valdības Vēstnesī.

Tāpat attiecīgā pašvaldība var noteikt, ka uzņēmumiem, kas pastāv mazāk par vienu gadu, sezonas un inventūras izpārdošanas nav atļautas, un aizliegt uzņēmumiem, kas sodīti par šo noteikumu pārkāpšanu, sarīkot sezonas un inventūras izpārdošanas divu gadu laikā, skaitot no attiecīgā tiesas sprieduma spēkā stāšanās.

22. Ir aizliegts vienam uzņēmumam sarīkot gadā vairāk kā divas sezonas vai inventūras izpārdošanas vai vienu sezonas un vienu inventūras izpārdošanu, pielīdzinot tām 19. panta 2. daļā minētās izpārdošanas.

23. Ja gada laikā sarīko tikai vienu no 19. pantā minētām izpārdošanām, tad tā var ilgt ne vairāk kā 15 dienas, ja divas — tad katra izpārdošana var ilgt ne vairāk kā 7 dienas, skaitot abos gadījumos tikai darbdienas.

24. Ja uzņēmējam vienas pašvaldības robežās pieder vairāki vienādas nozares veikali, tad sezonas vai inventūras izpārdošanām jānotiek visos šajos veikalos vienā laikā.

25. Sludināt par sezonas vai inventūras izpārdošanu laikrakstos, kā arī paziņot to skrejlapās, plakātos u. t. l., drīkst tikai pēc 5 dienām no tā laika, kad iesniegts pašvaldībai 20. pantā minētais pieteikums, ja pašvaldība šinī laikā nav cēlusi iebildumus pret izpārdošanas sarīkošanu.

26. Uz 19. pantā minētām izpārdošanām attiecas, bez šā nodalījuma noteikumiem, arī II nodalījuma 7., 8. un 11.—17. pants.

VI. Vispārējie un sodu noteikumi.

27. Ir aizliegts izlietot izpārdošanās paņēmienus, kas runā pretim labiem tikumiem vai tirdzniecībā pastāvošām parašām.

28. Pašvaldībai ir tiesība apskatīt telpas, kur izpārdošanai jānotiek, pārraudzīt pašu izpārdošanu un izdarīt revīzijas.

29. Ja pašvaldība konstatē, ka izpārdošanas sarīkotājs vai pārzinis neievēro šos noteikumus, tad viņa var uzdot policijai izpārdošanu apturēt un saukt vainīgos pie likumīgas atbildības.

30. Kas pārkāpis 4., 6. pantā 2. daļu, 7., 10., 11., 13., 16., 20., 22., 25. vai 27. pantu, sodāms uz Sodu likumu 138¹. panta pamata, ja par nodarīto vainīgam nedraud bargāks sods.

31. Pašvaldības var izdot saistošus noteikumus par izpārdošanām šo noteikumu robežās.

Rīgā, 1933. g. 27. aprīlī.

II. Saistoši noteikumi par veikalnieciskām izpārdošanām Rīgā.

pieņemti Rīgas pilsētas domes 1933. gada 17. augusta sēdē un apstiprināti ar Iekšlietu ministrijas pašvaldības departamenta 1933. g. 21. septembra rakstu Nr. 94715.

I. Izpārdošanas jēdziens.

1. Par izpārdošanu uzskatāma plašākām aprindām ar sludinājumiem laikrakstos, plakātiem, cirkulāriem u. t. l., paziņota preču vai citu priekšmetu pārdošana mazumā noteiktā laikā par pazeminātām cenām.

2. Par izpārdošanas reklāmu uzskatāms katrs publikai nodomāts paziņojums, plakāts u. t. t., kas publikā var radīt iespaidu, ka notiek izpārdošana.

Piezīme. Bez tiesībām uz izpārdošanu Rīgas pilsētā noliegta visādu tādu izkārtņu izlikšana veikalu skatu logos un veikalu ārpusē, kuŗu saturs ir aizrādījums uz pazeminātām cenām, rabata piešķiršanu vecu un jaunu cenu salīdzināšana un vispār katra cenu kritika.

Tāpat aizliegta, ja nav tiesību uz izpārdošanu, sienu un skatu logu stikla aplīmēšana, ar plakātiem, uzpošana ar girlandēm, raibām lentām u. t. t., kas varētu radīt iespaidu, ka notiek izpārdošana.

3. Šie noteikumi attiecas uz: a) ārkārtējām izpārdošanām un b) kārtējām vai sezonas un inventūras izpārdošanām, bet tie neskarj publiskās izsoles un spaidu pārdošanas.

II. Ārkārtējas izpārdošanas.

4. Par ārkārtējām izpārdošanām uzskatāmas tikai tādas izpārdošanas, kurām ir kāds no sekojošiem iemesliem: 1) visa uzņēmuma galīga izbeigšana, 2) uzņēmuma nodaļas izbeigšana; 3) kādas uzņēmuma nozares izbeigšana, ja tirdzniecības zīmē minētas vairākās preču nozares; 4) veikala pārvietošana uz citām telpām (divu mēnešu laikā); 5) veikala pārbūve vai kapitālremonts, ja tie traucē uzņēmuma kārtējo darbību, vai 6) preču vai citu priekšmetu bojājumi, kas cēlušies no uguns, plūdiem vai citas tamlīdzīgas elementāras varas, un ja sabojāti vismaz 20% no preču krājuma.

Piezīmes. a) Viena veikala galīga izbeigšana, ja tirgotājam pieder Rīgā vēl otrs tāda paša rakstura veikals, kas savu darbību turpina, uzskatāma par nodaļas izbeigšanu.

b) Izpārdošanas 4. un 5. punktā minēto iemeslu dēļ var notikt tikai pirms veikala pārvietošanas vai pārbūves.

5. Ārkārtēja izpārdošana jāpieteic ar rakstu Rīgas pilsētas valdes tirdzniecības nodaļai ne vēlāk kā 15 dienas pirms izpārdošanas sākuma, uzdodot: a) uzņēmuma īpašnieku, b) izpārdošanas iemeslu, c) izpārdošanas vietu, d) izpārdošanas sākumu un beigas, e) uzņēmuma tirdzniecības vai rūpniecības zīmes kategoriju, numuru un izdošanas vietu un datumu, f) personu, kas izpārdošanu pārzinās, g) uzņēmuma pastāvēšanas ilgumu u. t. t.

Pieteikums iesniedzams uz tirdzniecības nodaļā dabūjamām pieteikšanas blankām.

Pieteikumam jāpieliek izpārdodamo preču vai citu priekšmetu saraksts divos eksemplāros, kas jāparaksta uzņēmuma īpašniekam, atzīmējot sarakstā izpārdodamo preču vai citu priekšmetu nosaukumu, skaitu, svaru vai mēru, un izpārdodamo preču parasto un izpārdošanas cenu. Skaitu, svaru vai mēru svārstišanās pielaižama līdz 10%.

6. Pilsētas valdes tirdzniecības nodaļa pēc pieteikuma un iepriekšējā pantā minētā saraksta saņemšanas nodod tos īpašai, pie tirdzniecības nodaļas pastāvošai «izpārdošanas komisijai Rīgā» pārbaudīšanai, vai pieteiktās izpārdošanas sarīkošana nerunā pretim likuma un šo noteikumu prasībām. Tirdzniecības nodaļas vadītājs ir minētās komisijas priekšsēdētājs, nodaļas sekretārs kā rakstvedis, referents, pilsētas domes ievēlētie 3 algotie tirdzniecības deputāti un pieaicinātie tirgotāju organizāciju pārstāvji ir komisijas locekļi. Šī komisija var prasīt no pieteicēja paskaidrojumus, pierādījumus un parakstus, un tās uzdevums ir ar policijas palīdzību uzraudzīt visas veikalnieciskās izpārdošanas Rīgā.

7. Ja izpārdošanas komisija neceļ iebildumus pret pieteiktās izpārdošanas sarīkošanu, tad pilsētas valdes tirdzniecības nodaļai, 12 dienu laikā no pieteikuma saņemšanas, jāizsniedz atpakaļ pieteicējam viens no 5. pantā minētā saraksta eksemplāriem ar vajadzīgo atzīmi uz tā.

Šis saraksts jāizliek izpārdošanas telpās redzamā vietā un uz pieprasījumu jāuzrāda.

8. Ja izpārdošanas komisija ceļ pret izpārdošanu kādus iebildumus, izpārdošana nevar notikt, kamēr nav novērsti iebildumu iemesli. Iebildumi sīki jāmotīvē.

9. Ja izpārdošanas komisija ceļ iebildumus, ka pieteikums nav iesniegts noteiktā laikā un nav pareizi sastādīts, tad tas nekavējoties nosūtāms atpakaļ pieteicējam. Kad no jauna iesniegtais pieteikums laikā (5. p.) un pareizi sastādīts, tad izpārdošanu var sarīkot, ja izpārdošanas komisija nav pret to cēlusi citus iebildumus.

10. Ja pieteicējs noteiktā laikā nav saņēmis paziņojumu, ka izpārdošanas komisijai ir iebildumi pret izpārdošanas sarīkošanu, tad viņš par izpārdošanu var sludināt laikrakstos vai citādi to paziņot atklātībai un sarīkot izpārdošanu, pieprasot tirdzniecības nodaļā 5. pantā minētā saraksta nekavējošu atpakaļ izsniegšanu.

11. Ārkārtējās izpārdošanas ilgums nedrīkst pārsniegt: a) uzņēmumu galīgi izbeidzot (4. p. 1. pk.) 3 mē-

nešus, b) uzņēmuma nodaļu izbeidzot (4. p. 2. pk. un piezīme a) veikala pārbūves, pārvietošanas un preču bojāšanās gadījumos (4. p. 4., 5., 6. pk. un piezīme b) — 6 nedēļas un c) atsevišķu nozari izbeidzot (4. p. 3. pk.) — 3 nedēļas.

12. Uzņēmumi, kas pastāv mazāk par 2 gadiem, drīkst sarīkot ārkārtējās izpārdošanas tikai īpašnieka nāves gadījumā un ja preces ir uguns, plūdu vai citas elementāras varas bojātas.

13. Pieteicot visa uzņēmuma, uzņēmuma nodaļas vai preču nozares izbeigšanu, pieteicējam jāiesniedz tirdzniecības nodaļai reversāls par to, ka tūlī pēc izpārdošanas izbeigšanas pārtrauks veikala vai nodaļas darbību vai tirgošanos likvidētā preču nozarē un neatjaunos to Rīgā vismaz 1 gada laikā.

14. Ja likvidēto uzņēmumu, uzņēmuma nodaļu vai nozari divu gadu laikā atjauno, tad piecu gadu laikā tos nevar no jauna likvidēt izpārdošanas kārtībā.

15. Izpārdošanas var notikt vienīgi parastās veikala telpās, ja izpārdošanas komisija to nav atļāvusi sarīkot citur.

16. Izpārdošanā nedrīkst pārdot citas preces kā parasti attiecīgā veikalā pārdodamās. Ir aizliegts izpārdot preces, kas saņemtas veikalā pēc izpārdošanas pieteikšanas vai iegādātas tieši izpārdošanai.

17. Izpārdodot tikai kādu uzņēmuma nozari vai preču daļu, izpārdošana jāiekārto tā, lai būtu redzams, kuŗas preces izpārdod.

18. Ir aizliegts pārdot bojātas un brāķa preces bez atzīmējuma, ka tās ir bojātas vai brāķa preces.

19. Publiskos paziņojumos par preču izpārdošanu (sludinājumos, plakātos u. t. t.) jānorāda izpārdošanas iemesls (likvidācija, pārbūve, sezonas izpārdošana u. t. t.) un izpārdošanas sākuma un beigu datums.

20. Izpārdošanas nedrīkst sarīkot no 1. līdz 24. decembrim, izņemot 4. panta 6. punktā minētos gadījumus.

III. Kārtējās vai sezonas un inventūras izpārdošanas.

21. Sezonas izpārdošanas sarīko pēc pabeigtas sezonas ar nolūku pārdot neejošās preces. Inventūras izpārdošanas sarīko tādā pašā nolūkā pēc inventūras sastādīšanas.

Sezonas vai inventūras izpārdošanām pielīdzināmas tā sauktās «lētās dienas», «baltās nedēļas», rabata, reklāmas u. t. l. izpārdošanas.

22. Visas 21. pantā minētās izpārdošanas jāpieteic ar rakstu Rīgas pilsētas valdes tirdzniecības nodaļai ne vēlāk kā 10 dienas pirms izpārdošanas sākuma. Pieteikumā jāuzdod: 1) uzņēmuma īpašnieks, 2) izpārdošanas iemesls, 3) izpārdodamo preču šķirnes, 4) izpārdošanas vieta, 5) izpārdošanas sākums un beigas, 6) uzņēmuma tirdzniecības zīmes kategorija, numurs un izsniegšanas vieta un datums. 7) persona, kas izpārdošanu pārzinās, 8) cik un kādas izpārdošanas tekošā kalendāra gadā uzņēmums jau sarīkojis un kāds bijis to ilgums u. t. t.

Pieteikums iesniedzams ar tirdzniecības nodaļā dabūjamām pieteikšanas blankām.

23. 21. pantā minētās izpārdošanas Rīgā nedrīkst sarīkot sekoši uzņēmumi: aptiekas, drogu, ķīmikālijas un parfimēriju veikali, pārtikas preču, garšvielu, dārgmetallu un dārgakmeņu tirgotavas, tabakas preču veikali un vīnu tirgotavas.

Tāpat uzņēmumi, kas sodīti par šo noteikumu pārkāpšanu, nedrīkst sarīkot 21. pantā minētās izpārdošanas vismaz 2 gadu laikā, skaitot no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas.

24. Vienam uzņēmumam aizliegts sarīkot gadā vairāk par divām sezonas vai inventūras izpārdošanām vai vienu sezonas un vienu inventūras izpārdošanu, pielīdzinot tām 21. pantā 2. daļā minētās izpārdošanas.

25. Visas 21. pantā minētās kārtējās izpārdošanas var sarīkot Rīgā tikai starp 15. janvāri un 15. februāri un starp 15. jūliju un 15. augustu, un proti: ja sarīko gadā

tikai vienu kārtējo izpārdošanu. tad izpārdošana var ilgt 15 dienas, ja divas tad katra izpārdošana var ilgt ne ilgāki par 7 dienām, skaitot abos gadījumos tikai darbdienu.

26. Ja uzņēmējam Rīgas pilsētā pieder vairāki vienādas nozares veikali, tad kārtējām izpārdošanām jānotiek visos šajos veikalos vienā laikā.

27. Sludināt par 21. pantā minētām kārtējām izpārdošanām laikrakstos un izziņot tās ar skrejlapām, plakātiem u. t. l. drīkst tikai pēc 5 dienām no tā laika, kad tirdzniecības nodaļā saņemts 22. pantā minētais pieteikums, ja tirdzniecības nodaļa šinī laikā nav cēlusi iebildumus pret izpārdošanas sarīkošanu.

Tirdzniecības nodaļa izsniedz pieteicējam apliecību par to, ka kārtējā izpārdošana likumīgi pieteikta un ka nav iebildumu pret tās sarīkošanu.

28. Ja tirdzniecības nodaļa pret izpārdošanas sarīkošanu ceļ iebildumus, tad izpārdošana nevar notikt, kamēr nav noyērsti iebildumu iemesli. Iebildumi sīki jāmotivē.

29. Uz 21. pantā minētām kārtējām izpārdošanām attiecas, bez šī nodalījuma noteikumiem, arī III nodalījuma 9. un 15.—19. pants.

IV. Vispārējie un sodu noteikumi.

30. Aizliegts lietot izpārdošanas paņēmienus, kas runā pretīm labiem tikumiem vai tirdzniecībā pastāvošām parašām.

31. Šo noteikumu 6. pantā minētai Rīgas pilsētas izpārdošanas komisijai ir tiesība apskatīt telpas, kur izpārdošanai jānotiek, pārraudzīt pašu izpārdošanu un izpārdošanas reklāmu un izdarīt revīzijas, uzdodot šos pienākumus diviem komisijas locekļiem, no kuriem vienam jābūt algotam tirdzniecības deputātam.

32. Ja izpārdošanas komisija vai pilsētas valdes tirdzniecības nodaļa konstatē, ka izpārdošanas sarīkotājs vai pārzinis neievēro likumu un šos noteikumus, tad tirdzniecības nodaļa var uzdot policijai izpārdošanu nekavējo-

ties apturēt, ņemot no skatu logiem un veikala sienām visas izpārdošanas reklāmas un saukt vainīgos pie likumīgas atbildības.

Policijas uzdevums gādāt, lai nenotiktu izpārdošanas, kuŗas uz šo noteikumu pamata nav likumīgi pieteiktas, un lai ieturētu pieteikumā minēto termiņu, šinī nolūkā policija pārbauda tirdzniecības nodaļas atzīmi uz preču saraksta (sk. 7. p.) vai izdoto apliecību (sk. 27. p.).

33. Šo noteikumu pārkāpēji saucami pie likumīgas atbildības uz Sodu likuma pamata, ievērojot pie tam «Noteikumu par izpārdošanām» (Lik. kr. 1933. g. 109) 30. pantu. Kas pārkāpis Noteik. par izpārdošanām 4., 6. pant. 2. daļu, 7., 10., 11., 13., 16., 20., 22., 25. vai 27. p. (t. i. šo «Saistošo noteikumu par veikalnieciskām izpārdošanām Rīgā» 5. un 7. panta beidzamo termiņu, 8., 11., 12., 15., 18., 22. p. pirmo daļu, 24., 27. p. pirmo daļu vai 30. pantu), sodāms uz Sodu likuma 1381¹. panta pamata, ja par nodarīto vainīgam nedraud bargāks sods.

Šie saistošie noteikumi stājas spēkā pēc divām nedēļām no to izsludināšanas dienas «Valdības Vēstnesī» un atvieto līdzšinējos saistošos noteikumus par veikalnieciskām izpārdošanām un to reklāmēšanu Rīgā («Vald. Vēstn.» 1926. g. 110. num. un 1930. g. 15. num.).

III. Noteikumi par negodīgas konkurences apkaršanu.

(Izdoti L. R. S. 81. p. kārtībā.)

(V. V. 95. n., 29. apr.)

1. Tirgus iegūšanai savām precēm vai preču apgrozības pavairošanai, kā arī peļņas darba lauka nodibināšanai vai paplašināšanai ir aizliegts konkurences nolūkā izlietot paņēmienus, kuŗi runā pretim labiem tikumiem vai rūpniecībā un tirdzniecībā pastāvošām parašām.

2. Publiskos paziņojumos, kas nodomāti plašākām aprindām (sludinājumos, plakātos, cenu rādītājos, faktūrās, rēķinos, apkārtrakstos, uzrakstos uz preču iesaiņojumiem vai uz pašām precēm u. t. l.), nedrīkst sniegt par sava vai cita uzņēmuma veikaliskām attiecībām maldinošas ziņas. It īpaši šādas ziņas nedrīkst sniegt par preču un darba īpašībām, labumu un cenām, preču iegādāšanas veidu un vietu, krājumiem, apgrozību, izcelšanās vietu, pārdošanas iemesliem vai mērķi un ražošanas veidiem vai metodēm, uzņēmuma pastāvēšanas laiku, uzņēmuma apmēru, uzņēmējam piesprietām atzinības balvām un uzņēmēja personīgām attiecībām.

Minētiem paziņojumiem pielīdzināma gleznu, zīmējumu, gaismas un fonētiskā reklāma, plastiski notēlojumi, izkārtnes u. t. l., kuŗiem būtu šo paziņojumu pazīmes.

3. Par 2. panta 1. daļā minētās preču izcelšanās vietas apzīmējumu nav uzskatāms tāds apzīmējums, kas veikaliskā apgrozībā kļuvis par pašas preces apzīmējumu, zaudējot savu agrāko nozīmi.

4. Ja 2. pantā minētos maldinošos paziņojumus izplata drukas darbos (laikrakstos, žurnālos u. t. l.), tad pēc

preses likuma (Lik. kr. 1924. g. 60) atbildīgās personas nav spiestas pārbaudīt minēto paziņojumu patiesību, ja tie ievietoti sludinājumu daļā.

Ja par šo notikumu pārkāpšanu ierosina kriminālvaldīšanu un ja tiesa pārliecinās, ka sūdzība ir pietiekoši pamatota, tad viņa uz sūdzētāja lūgumu, arī pirms lietas iztiesāšanas pēc būtības, var dot rīkojumu attiecīgā preses organa izdevējam apturēt maldinošā sludinājuma iespiešanu.

Ja tiesa apsūdzēto attaisno, tad līdz ar rezolūcijas pasludinājuma iespiešanas iepriekšējais aizliegums zaudē spēku.

Ārzemēs dzīvojošu personu un ārzemju uzņēmumu maldinošu sludinājumu iespiešanu periodiskos preses izdevumos var apturēt iekšlietu ministrs, uz finanču ministra ierosinājumu, dodot attiecīgu rīkojumu tā preses organa izdevējam, kurā sludinājums ievietots.

5. Uzņēmuma īpašnieks nedrīkst lietot tādu firmu vai uzņēmuma nosaukumu vai kādu citu apzīmējumu, kurā varētu samainīt ar kāda konkurences uzņēmēja firmu vai uzņēmuma nosaukumu vai kādu citu apzīmējumu, ko konkurences uzņēmējs likumīgi lieto. Aizliegts laist apgrozībā preces svešu firmu vai svešu uzņēmumu iesaiņojumos.

6. Sakarā ar saistībām, kurās Latvija uzņēmusies ar starptautiskiem līgumiem, aizliegts apzīmēt vai laist apgrozībā Latvijā ražotas vai Latvijā ievestas preces ar nosaukumiem, kuri var maldināt preču noņēmējus attiecībā uz šo preču izcelšanās vietu.

7. Publiskos paziņojumos (sludinājumos, plakātos, cenu rādītājos, apkārtrakstos u. t. l.) par to preču pārdošanu, kuras kādreiz piederējušas pie konkursa vai mantojuma masas, bet patlaban vairs pie tās nepieder, nedrīkst norādīt uz to, ka preces piederējušas pie šādas masas.

Tāpat nedrīkst norādīt uz to, ka preces iegūtas izpārdošanā vai spaidu pārdošanā.

8. Ir aizliegts konkurences nolūkā apliecināt vai izplatīt par svešu uzņēmumu, vai tā īpašnieku vai rīkotāju,

vai precēm, vai darbību nepatīesas ziņas, kuŗas varētu kaitēt uzņēmuma gaitai vai kredītam.

9. Ir aizliegts, ar godīgas konkurences pamatprincipiem (1. p.) nesavienojamā kārtā, preču noņēmēju, abonentu u. t. l. pievilkšanai, apsolt jebkādus labumus, lai tādā kārtā piedabūtu minētos noņēmējus, abonentus u. t. l. pirkt noteiktas šķiras preces noteiktā daudzumā un par noteiktu summu, vai saistīties ar abonementu uz zināmu laiku. Par šādiem apsoliņumiem nav uzskatāmi rabats jeb zināmu procentu aprēķināšana no noņemto preču vērtības.

It īpaši ir aizliegtas prēmijas, kuŗu piešķiršana atkarājas no izlozes vai cita nejauša gadījuma.

Prēmiju piešķiršana periodisku izdevumu abonentiem un neperiodisku izdevumu noņēmējiem nav aizliegta, ja visiem kāda izdevuma abonentiem vai noņēmējiem piešķir vienādas prēmijas.

10. Ir aizliegti tā saucamie lavīnu vai hidras līgumi, ar kuŗiem preču pircējam vai pakalpojumu noņēmējam apsola izdevīgus noteikumus, ja viņš savkārt piegādā tām pašām precēm pircējus vai tiem pašiem pakalpojumiem noņēmējus uz tādiem pašiem līguma noteikumiem.

Līgumi, kas noslēgti pretēji šā panta aizliegumam, atzīstami par spēkā neesošiem.

11. Ministru kabinets ar lēmumu var noteikt, ka zināmas preces pielaižamas pārdošanā iekšzemē vispār vai tikai tirdzniecībā mazumā tikai noteiktās skaita, mēra vai svara vienībās, vai ka uz pašām precēm vai iesaiņojumiem apzīmējams preču skaits, mērs, kvalitāte vai preces izcelšanās vieta.

Tāpat ar Ministru kabineta lēmumu var noteikt, ka uz zināmām precēm vai to iesaiņojumiem jāatzīmē ražotāja vai pārdevēja vārds, firma vai dzīves vieta.

Šajā pantā minētie lēmumi izsludināmi «Valdības Vēstnesī».

12. Šo noteikumu 1., 2., 4., 5., 6 un 8. pantā norādītos gadījumos, uz ieinteresēto personu lūgumu, tiesa var nolemt, ka personai vai uzņēmumam, kas rikoļies pretēji šiem noteikumiem:

- 1) vai nu tikai jāizbeidz likumā aizliegtā konkurences darbība,
- 2) vai turklāt vēl jāatlīdzina cietušam nodarītie zaudējumi.

Bez tam tiesa var uzlikt personai vai uzņēmumam par pienākumu atsaukt kaitējošos konkurences ziņojumus, dot norēķinu par darījumiem, pret kuriem vērsta sūdzība, vai iznīcināt negodīgās konkurences reklāmas līdzekļus, kā izkārtnes, preču nozīmes u. t. l.

Šā panta 1. daļas 2. punktā minētā zaudējuma atlīdzība pielaižama gadījumos, kad personai, kas izplatījusi par savu konkurentu nepatiesas vai maldinošas ziņas vai piekopusi neatļautu konkurences darbību, bijis zināms vai vajadzējis zināt par ziņu nepareizību vai darbības pretlikumību.

13. Zaudējumu atlīdzības vietā tiesa, uz cietušā lūgumu, var piespriest viņam par labu sāpju naudu līdz Ls 5000.—, apsverot varbūtējo zaudējumu apmēru.

Ja ir vairākas vainīgas personas, tad tiesas piesprieš sāpju nauda piedzenama no viņām solidāri.

Sāpju naudu var piespriest blakus sodam.

14. Tiesa uz savu iniciatīvu vai uz ieinteresēto personu ierosinājumu var uz notiesātā rēķinu izsludināt sabiedrības informēšanai savu spriedumu un spert citus vajadzīgos soļus, lai novērstu publikas maldināšanu.

15. Par ieinteresētām personām 12. līdz 14. pantā norādītā nozīmē uzskatāmas nevien tās personas, kas nodarbojas tajā pašā arodā vai tirdzniecības vai rūpniecības nozarē, bet arī Finanču ministrija, biržu komitejas, pilsētu pašvaldības un saimnieciskās organizācijas.

16. No šiem noteikumiem izrietošā tiesība uz tiesas aizsardzību noilst pēc 3 gadiem, skaitot no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienas, pie kam katram šādam nodarījumam aprēķināms atsevišķs noilgums.

17. Uzņēmumam, kuŗa galvenā valde vai centrāle atrodas ārzemēs, ir tiesība uz šo noteikumu aizsardzību tikai tanī gadījumā, ja Latvijas pilsoņi bauda tādu pašu aizsar-

dzību tajā valstī, kurā atrodas šā uzņēmuma galvenā valde vai centrāle.

18. Kas pārkāpis 2. vai 4.—11. panta noteikumus, sodāms uz Soda likumu 138¹. panta pamata, ja par nodarīto vainīgam nedraud bargāks sods.

Lietās par viltotām preču nozīmēm tiesa, pirms lietas iztiesāšanas pēc būtības, var dot rīkojumu apķīlāt attiecīgās preces līdz tiesas spriedumam.

19. Kad negodīgās konkurences paņēmienus izlietojusi uzņēmuma dienestā stāvošā persona, tad līdz ar pēdējo atbildīgs arī uzņēmuma īpašnieks vai uzņēmuma vadītājs, ja negodīgais konkurencespaņēmieni izlietots ar viņa ziņu, pie kam šajā gadījumā civiltatbildību nes vienīgi uzņēmuma īpašnieks.

20. Negodīgas konkurences apkaņošanas komisija, kas sastādās no to saimniecisko organizāciju pārstāvjiem, kuru sarakstu finanču ministrs izsludina ValdībasVēstnesī, pilnvarota uzņemties starpniecību izlīgumos negodīgas konkurences lietās.

Ierosināt izlīgumu var katrs, kas pēc šiem noteikumiem var sūdzēt kā cietušais.

Par starpniecību izlīgumā negodīgas konkurences apkaņošanas komisija var ņemt atlīdzību, kuŗas lielumu noteic finanču ministrs.

Izlīgumam attiecībā uz atbildētāja sodāmību ir tāda pati procesuāla nozīme kā sodāmā gadījuma pilnīgai piedošanai vai sūdzības atpakaļņemšanai.

Noteikumus par negodīgas konkurences apkaņošanas komisijas nodibināšanu un darbības kārtību izdod finanču ministrs saziņā ar tieslietu ministru.

P i e z ī m e. Šā pamata noteikumi neattiecas uz kredītiestādēm.

Ar šiem noteikumiem atcelti 1927. g. 4. oktobra noteikumi (Lik. kr. 1927. g. 174) līdz ar vēlākiem papildinājumiem un pārgrozījumiem (Lik. kr. 1931. g. 19 un 91).

Rīgā, 1933. g. 27. aprīlī.

IV. Noteikumi par negodīgas konkurences apkaŗoŗanas komisiju.

(Izdoti uz noteikumu par negodīgas konkurences apkaŗoŗšanu — Lik. kr. 1933. g. 110—20. panta pamata.)

1. Rīgā, Liepājā un pēc vajadzības arī citās pilsētās vntējās saimnieciskās organizācijas, kuŗu sarakstu finanŗu ministrs izsludina «Valdības Vēstnesī», var nodibināt negodīgas konkurences apkaŗoŗanas komisiju, kas pilnvarota uzņemties starpniecību negodīgas konkurences lietās. Līdz ar saraksta izsludināšanu finanŗu ministrs uzdod vienai no sarakstā minētām organizācijām sasaukt komisijas pirmo sēdi.

2. Negodīgas konkurences apkaŗoŗanas komisija izsludina par savu nodibināšanos «Valdības Vēstnesī» un vismaz vienā no vietējiem laikrakstiem.

3. Negodīgas konkurences apkaŗoŗanas komisijas darbības rajonu nosaka finanŗu ministrs.

4. Negodīgas konkurences apkaŗoŗanas komisijas kompetencē ietilpst šādi strīdu nokārtošanas veidi:

- 1) izlīgums, ja abas strīdnieku puses sēdē piedalās un izlīgumu vēlas;
- 2) atzinumu, kuŗu komisija pieņem, ja sēdē piedalās tikai viena puse vai ja izlīgums starp strīdnieku pusēm nav panākams;
- 3) izlīguma un atzinuma izsludināšana «Valdības Vēstnesī» un vismaz vienā no vietējiem laikrakstiem, ja atbildētājs nepilda komisijas pieņemtus priekŗlikumus.

5. Negodīgas konkurences apkaŗoŗanas komisija sastādās no to vietējo saimniecisko organizāciju deleŗģētiem

pārstāvjiem, kuŗas saskaņā ar 1. pantu izraudzījis finanču ministrs. Komisijas locekļu skaits nedrīkst būt mazāks par trim. Bez komisijas locekļiem izraugāmi tikpat daudz viņu vietnieki.

6. Par negodīgas konkurences apkaŗošanas komisijas locekļiem nevar būt:

- 1) nepilngadīgie;
- 2) aizbildnībā vai aizgādībā stāvošie;
- 3) personas, kas atzītas par maksātnespējīgām, kamēr nav noteikts viņu maksātnespējas raksturs, kā arī personas, kuŗu uzņēmumiem nodibināta administrācija, kamēr pēdējā pastāv;
- 4) personas, kam piespriests sods, kas saistīts ar balsošanas tiesību zaudēšanu valsts un pašvaldības vēlēšanās, un
5. visi tie, kam ar tiesas spriedumu aizliegts vest svešas lietas.

7. Negodīgas konkurences apkaŗošanas komisijas locekļu pienākumu izpildīšana ir goda amats; locekļiem nav tiesība uz atalgojumu, bet tikai uz tiešo izdevumu atlīdzību.

8. Komisijas iekšējo iekārtu nosaka pati komisija.

9. Negodīgas konkurences apkaŗošanas komisijas sēdes ir pilntiesīgas, ja tajās piedalās ne mazāk par pusi no visiem komisijas locekļiem, Komisijas, kas sastāv tikai no trim locekļiem, ir pilntiesīgas, ja sēdēs piedalās visi komisijas locekļi. Komisijas locekļus, kas sēdē nepiedalās, atvieto viņu vietnieki. Atzinumus komisija pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu; balsīm līdzīgi daloties, izšķir priekšsēdētāja balsi.

10. Ierosināt izlīgumu var katrs, kas pēc noteikumiem par negodīgas konkurences apkaŗošanu var sūdzēt kā cietušais, un pret ikvienu, pret ko, saskaņā ar noteikumiem par negodīgu konkurences apkaŗošanu, var celt civilprasību vai kriminālsūdzību.

11. Ierosināt izlīgumu var laikā, kamēr civiltiesiskā prasība vai sodāmā darbība nav noilgusi. Izlīgumu var ierosināt arī pēc lietas iesniegšanas tiesai, kamēr vien šajā lietā tiesa nav taisījusi spriedumu.

12. Lieta jāierosina tajā negodīgas konkurences apkaŗošanas komisijā, kurā darbības rajonā pretējai pu-sei ir uzņēmums, vai ja tāda nav, viņas dzīves vietā.

Ja ierosinājums vērsti pret kādu kalpotāju vai uzņē-muma interesēs nodarbinātu personu, tad attiecībā uz piekritību jārikojas tā, it kā ierosinājums būtu vērsti pret darba devēju resp. uzņēmuma īpašnieku.

13. Kamēr visās 1. pantā minētās vietās negodīgas konkurences apkaŗošanas komisijas nav nodibinātas, ie-rosinājums jāiesniedz pēc darbības rajona tuvākai ko-misijai.

14. Ja strīda lietā ierosinājums vērsti pret kādu kalpotāju vai uzņēmuma interesēs darbojošos personu, tad negodīgas konkurences apkaŗošanas komisija uz at-tiecīgu lūgumu var pieaicināt pie lietas izspriešanas kā-du kalpotāju organizācijas pārstāvi ar padomdevēja balsi.

15. Juridisku un citu jautājumu noskaidrošanai, kas prasa sevišķas zināšanas, komisija var pieaicināt attiecī-gus lietpratējus. Lietpratējs-jurists piedalās komisijas sē-dēs un sniedz nepieciešamos paskaidrojumus.

Lietpratējus atalgo tā negodīgas konkurences apkaŗo-šanas komisija, kas to uzaicinājusi. Aprēķinot atlīdzību par starpniecību, jāņem vērā arī ar lietpratēju atalgojumu sai-stītie izdevumi.

16. Izlīguma ierosinājumā (10. p.) jāatzīmē negodī-gas konkurences apkaŗošanas komisijas nosaukums un strīdnieku pusu vārds, uzvārds, nodarbošanās un dzīves vieta, kā arī jābūt pielikumam sarakstam un ierosinātāja vai viņa pilnvarotā parakstam. Iesniegumā īsumā jāattēlo lie-tas apstākļi un jālūdz panākt izlīgumu. Iesniegumam jā-pievieno lūguma un pielikumam noraksti pēc pretējo pusu skaita. Lietas izspriešana jānoliek komisijas sēdē ne vē-lāk par 14 dienām pēc lūguma saņemšanas.

17. Ja negodīgas konkurences apkaŗošanas komisija pēc lietas vispusīgas iztirzāšanas atzīst, ka starpniecība viņai nepiekrīt, viņa paziņo par to lietas ierosinātājam. Ja komisija atzīst lietu par sev piekritīgu, tad viņa paziņo par ierosinājumu pretējai pusei un uzaicina abas puses noteiktā dienā ierasties negodīgas konkurences apkaŗošanas komisijā vai nu personīgi vai sūtot pilnvarotu pārstāvi.

Terminu, kurā nolikta lietas caurskatīšana, pusēm paziņo ar ierakstītu vēstuli vai ar ziņnesi.

Uzaicinājumā abām pusēm jāliek priekšā ņemt līdzī visus uz strīda jautājumu attiecošos dokumentus un liecītiškos pierādījumus, piezīmējot, ka gadījumā, ja viena no pusēm noliktā dienā un stundā uz apspriedi neieradīsies, komisija var pieņemt savu atzinumu neatkarīgi no pusu ierašanās.

Ja uz apspriedi neierodas ierosinājuma iesniedzējs, komisija lietu var atstāt bez caurskatīšanas.

18. Ierosinot izlīgumu, lūguma iesniedzējam jāiemaksā izdevumi komisijas noteiktā apmērā. Ja ierosinātājs ir mazturīgs, negodīgas konkurences apkaŗošanas komisija var viņu pilnīgi vai pa daļai no iemaksas atsvabināt.

19. Pie starpniecības izdevumiem pieskaitāma atlīdzība, kādu, saskaņā ar finanču ministra rīkojumu, negodīgas konkurences apkaŗošanas komisija ņem par starpniecību izlīgumā (noteikumu par negodīgas konkurences apkaŗošanu 20. p.) kā arī visu citu ar šo lietu tieši saistīto izdevumu atlīdzība.

20. Ja ierosinātājs pirms lietas apspriešanas ņem savu iesniegumu atpakaļ, neierodas sēdē vai paskaidro, ka viņš lietas tālākā apspriedē nepiedalīsies, vai arī ja viņš no apspriedes aizie, iekam tā nav beigusies, tad negodīgas konkurences apkaŗošanas komisija no iemaksātās summas var ņaturēt ar lietas apspriešanu saistīto faktiskiem izdevumiem atbilstošo summu.

21. Negodīgās konkurences apkaŗošanas komisijas apspriedes ir slēgtas un nav saistītas ar sevišķām formālītātēm. Pirms atzinuma pieņemšanas priekšsēdētājs uzaicina puses vienoties. Ja uzaicinājums paliek bez

sekmēm, tad komisija stājas pie lietas iztīrīšanas pēc būtības. Pusēm īsumā jāattēlo lietas saturs un jāatzīmē strīda punkti. Komisija pārbauda iesniegtos dokumentus, uz kuriem puses atsaucas. Lietas noskaidrošanai komisijas locekļi var uzstādīt jautājumus.

Kad lietas saturs pietiekoši noskaidrots, komisija pēc apspriedes, kurā strīdnieku puses nepiedalās, pieņem savu atzinumu. Par apspriedi jāved protokols, kura noraksts piesūtāms Finanču ministrijai.

22. Panākto izlīgumu vai gadījumos, kad kāda no pusēm apspriedē neierodas vai to atstāj, komisijas pieņemto atzinumu komisija 7 dienu laikā paziņo pusēm un Finanču ministrijai. Saskaņā ar 4. panta 3. punktu komisija pieņemto izlīgumu vai atzinumu var publicēt «Valdības Vēstnesī» un vismaz vienā no vietējiem laikrakstiem.

23. Ja puses pieņem negodīgās konkurences apkaņošanas komisijas priekšlikumu vai vienojas citādā veidā par strīda lietas nokārtošanu, tad par izlīguma saturu jā sastāda akts, kuru paraksta abas puses resp. to pilnvarnieki, sēdes vadītājs un sekretārs.

24. Puses izlīgumā var reprezentēt viņu prokuristi, komiji, sekretāri vai citi viņu interešu pārstāvji. Apspriedes sākumā pārstāvjiem jāuzrāda sava pilnvara.

25. Negodīgās konkurences apkaņošanas komisijas locekļi un pieaicinātie lietpratēji nedrīkst izpaust komerciālos noslēpumus, kas atklājušies pa apspriedes laiku. Tas pats jāievēro arī attiecībā uz veikala un ražošanas noslēpumiem. Pienākums klusēt paliek spēkā arī pēc uzdevuma izpildīšanas.

26. Negodīgās konkurences apkaņošanas komisijai visas uz lietu attiecošās aktis jāuzglabā 10 gadus. Šajā laikā pusēm ir tiesība pret komisijas noteikto atlīdzību prasīt izlīgumu un atzinumu morakstus.

Uz tiesas pieprasījumu negodīgas konkurences apkaņošanas komisijai jāiesniedz ieskatam visas uz izlīgumu attiecošās aktis.

Negodīgās konkurences apkaŗošanas komisijai, izbeidzot savu darbību, visas aktis jānodod Finanču ministrijai.

Šie noteikumi stājas spēkā ar izsludināšanas dienu «Valdības Vēstnesī».

Rīgā, 1934. g. 13. februārī.

V. Noteikumi par tirdzniecības reģistru.

(Izdoti uz Valdības 1934. g. 18. maija deklarācijas pamata.)

I. Tirdzniecības reģistra nodaļa.

1. Pie apgabaltiesām pastāv tirdzniecības reģistra nodaļas, kuŗu darbības rajons sakrīt ar apgabaltiesas apgabalu. Nodaļa sastāv no tirdzniecības reģistra tiesneša, kuŗu izrauga apgabaltiesas kopsapulce no apgabaltiesas locekļiem, sekretāra un vajadzīgiem kancelejas ierēdņiem.

2. Tirdzniecības reģistra tiesnesis ved tirdzniecības reģistru, kuŗā ierakstāmi visi tirgotāji, kas uzskatāmi par tādiem, saskaņā ar noteikumiem par tirgotājiem, izņemot vienpersonīgos tirgotājus, kuŗu uzņēmums nepārsniedz sīkuzņēmuma apmērus. Nav ierakstāmi valsts un pašvaldības iestādes, valsts autonomi uzņēmumi, kooperatīvās sabiedrības un to savienības.

Piezīme. Finanču ministrs, saziņā ar tieslietu ministru, noteic, kāds uzņēmums uzskatāms par sīkuzņēmumu.

3. Katra tirgotāja reģistrācijai ierādāma tirdzniecības reģistrā atsevišķa lappuse, kuŗā paredzēta vieta virsrakstam un pārējā daļa sadalīta ailēs.

Virsrakstā jāraksta firma un firmai piešķirtais reģistra numurs, ailēs — pārējās ziņas.

4. Tirdzniecības reģistrs sastāv no 2 daļām:

- 1) no reģistra «A» — a) vienpersonīgiem tirgotājiem, b) atklātām sabiedrībām un c) komandit-sabiedrībām, un

2) no reģistra «B» — akciju un citām uz statūtu pamata nodibinātām sabiedrībām.

5. Reģistrs jāiekārto pēc šim pantam pievienotām veidlapām «A» un «B».

6. Pie reģistra vedama alfabētiska kartoteka pēc firmām.

Kartotekā jāatzīmē firma, vienpersonīga tirgotāja uzņēmuma atrašanās vieta vaj sabiedrības sēdeklis, reģistra daļa un numurs.

7. Katram reģistrācijas numuram atbilst ar tādu pašu numuru apzīmēta akts ar dokumentiem, uz kuŗu pamata izdarīti ieraksti tirdzniecības reģistrā.

8. Tirdzniecības reģistru un žurnālu nedrīkst iznīcināt.

Reģistram pievienotās aktis jāuzglabā 20 gadus pēc attiecīgās firmas dzēšanas.

9. Tirdzniecības reģistra nodaļai jābūt atvērta vismaz 2 stundas dienā.

10. Ieskatīties reģistrā un apskatīt tam pievienotos to personu parakstu paraugus, kam ir tiesība lietot firmu parakstoties var katrs; tāpat katrs var prasīt izrakstu no reģistra satura, kā arī apliecību, ka attiecīgas ziņas reģistrā nav ierakstītas.

Ieskatīties reģistram pievienotos šā panta 1. daļā minētos dokumentos var katrs, kas var pierādīt, ka viņš ieinteresēts attiecīgā lietā. Dokumentu norakstus var izsniegt tikai ar attiecīgas firmas īpašnieka rakstisku piekrišanu, vai uz tiesas lēmumu, vai arī uz valsts iestāžu rakstisku pieprasījumu.

II. Reģistrā ierakstāmās ziņas.

11. Par vienpersonīgiem tirgotājiem reģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

1) firma;

2) tirgotāja (īpašnieka) vārds, uzvārds, dzimšanas vieta un datums, dzīves vieta un, ja tirgotājs nav Latvijas pilsonis, attiecīgas valsts pavalstniecība;

- 3) darbības nozare;
- 4) uzņēmuma atrašanās vieta;
- 5) uzņēmuma darbības atklāšanas datums;
- 6) nodaļas (filiāles) vai, ierakstot nodaļu, galvenā uzņēmuma atrašanās vieta;
- 7) prokūristu vārds un uzvārds un kolektīvā prokūra;
- 8) uzņēmuma pārņemšana nomā vai lietošanā līdz ar firmu, atzīmējot nomnieka vai lietotāja vārdu, uzvārdu, dzimšanas vietu un datumu, dzīves vietu un, ja nomnieks vai lietotājs nav Latvijas pilsonis, attiecīgas valsts pavalstniecību;
- 9) tirgotāja laulības līgums par laulāto mantiskām attiecībām, ja tāds pastāv.

12. Par atklātām sabiedrībām vai komanditsabiedrībām reģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

- 1) firma;
- 2) sabiedrības veids;
- 3) personīgi atbildīgo biedru vārds, uzvārds, dzimšanas vieta un datums, dzīves vieta un, ja personīgi atbildīgais biedrs nav Latvijas pilsonis, attiecīgas valsts pavalstniecība;
- 4) to biedru vārds un uzvārds, kuŗi sevišķi pilnvaroti pārstāvēt sabiedrību;
- 5) darbības nozare;
- 6) sabiedrības sēdeklis;
- 7) sabiedrības nodibināšanas datums, bet ja sabiedrība nodibināta uz laiku, tad laiks, uz kādu sabiedrība nodibināta;
- 8) sabiedrības darbības atklāšanas datums;
- 9) nodaļas (filiāles) vai, ierakstot nodaļu, galvenā uzņēmuma atrašanās vieta;
- 10) komanditistu skaits un dalības naudu kopsumma;
- 11) prokūristu vārds un uzvārds un kolektīvā prokūra;
- 12) uzņēmuma pārņemšana nomā vai lietošanā līdz ar firmu, atzīmējot nomnieka vai lietotāja vārdu, uzvārdu, dzimšanas vietu un datumu, dzīves vietu

un, ja nomnieks vai lietotājs nav Latvijas pilsonis, attiecīgas valsts pavalstniecību;

13) personīgi atbildīgo biedru laulības līgums par laulāto mantiskām attiecībām, ja tāds pastāv.

13. Par akciju vai citām uz statūtu pamata nodibinātām sabiedrībām, izņemot ārzemju sabiedrības, reģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

- 1) firma;
- 2) sabiedrības mērķi;
- 3) sabiedrības sēdeklis;
- 4) ja sabiedrība nodibināta uz laiku, tad laiks, uz kādu tā nodibināta;
- 5) nodaļas (filiāles) vai, ierakstot nodaļu, galvenā uzņēmuma atrašanās vieta;
- 6) pamatkapitāls, akciju vai paju skaits un to nominālā vērtība;
- 7) valdes locekļu un direktora-riņotāja vārds, uzvārds, dzīves vieta un, ja viņi nav Latvijas pilsoņi, attiecīgas valsts pavalstniecība;
- 8) prokūristu vārds un uzvārds un kolektīva prokūra;
- 9) sabiedrības reģistrācijas datums;
- 10) sabiedrības darbības atklāšanas datums;
- 11) ja sabiedrības dibināšanai nepieciešama valdības atļauja — atļaujas izsniegšanas datums;
- 12) valdes locekļi un direktora-riņotāja paraksta tiesības;
- 13) Finanču ministrijas izdevuma datums un numurs, kurā iespiesti atļaujas noteikumi.

14. Par ārzemju akciju un citām uz statūtu pamata nodibinātām sabiedrībām, kurām atļauts darboties Latvijā, reģistrā ierakstāmas šādas ziņas:

- 1) firma;
- 2) sabiedrības mērķi;
- 3) ja sabiedrība nodibināta uz laiku, tad laiks, uz kādu tā nodibināta;
- 4) sabiedrības reģistrācijas laiks vai sabiedrības statūtu (sabiedriskā līguma) sastādīšanas laiks;

- 5) sabiedrības sēdeklis un galvenā uzņēmuma atrašanās vieta ārzemēs;
 - 6) nodaļas sēdeklis un uzņēmuma atrašanās vieta Latvijā;
 - 7) sabiedrības pamatkapitāls vai sabiedriskais kapitāls;
 - 8) darbībai Latvijā nolemtais kapitāls;
 - 9) Latvijā atbildīgo pārstāvju vārds, uzvārds, dzīves vieta un, ja viņi nav Latvijas pilsoņi, attiecīgas valsts pavalstniecība;
 - 10) pilnvaroto pārstāvju paraksta tiesības;
 - 11) Latvijas nodaļas prokūristu vārds un uzvārds un kolektīvā prokūra;
 - 12) datums, kad sabiedrībai izdota atļauja darboties Latvijā;
 - 13) sabiedrības reģistrācijas datums Latvijā;
 - 14) Finanču ministrijas izdevuma datums un numurs, kurā iespiesti atļaujas noteikumi;
 - 15) nodaļas darbības atklāšanas datums.
15. Bez 11.—14. pantā minētām ziņām tirdzniecības reģistrā jāieraksta:
- 1) tiesas lēmums par administrācijas nodibināšanu, atcelšanu vai izbeigšanu un administrātoru iecelšanu un atcelšanu, kā arī administrātoru vārds un uzvārds;
 - 2) tiesas lēmums par tirgotāja maksātspējas izsludināšanu, konkursa atklāšanu, atcelšanu vai izbeigšanu, konkursa organu iecelšanu un atcelšanu, kā arī konkursa organu locekļu vārds un uzvārds;
 - 3) tiesas lēmums par aizgādības vai aizbildnības nodibināšanu, atcelšanu vai izbeigšanu un aizgādņu vai aizbildņu iecelšanu, kā arī aizgādņu vai aizbildņu vārds un uzvārds;
 - 4) lēmums par sabiedrības likvidāciju, likvidācijas sākums, likvidātoru vārds, uzvārds un paraksta tiesības;

5) tiesas spriedums, ar kuru tiesa aizliedz tirdzniecības reģistrā ierakstītam tirgotājam nodarboties ar tirdzniecību vai slēdz šāda tirgotāja uzņēmumu vai kādu viņa uzņēmuma nodaļu.

16. Tirdzniecības reģistrā jāatzīmē visas notikušās pārmaiņas, kuras reģistrējamas saskaņā ar 11.—15. pantu, kā arī firmas izbeigšanās, atzīmējot datumu, kad pārmaiņas notikušas vai firma izbeigusies.

III. Pieteikumi ierakstīšanai reģistrā.

17. Vienpersonīgam tirgotājam jāiesniedz reģistra tiesnesim, kuŗa darbības rajonā atrodas tirgotāja uzņēmums, pieteikums 14 dienu laikā no uzņēmuma darbības atklāšanas, ierakstīšanai reģistrā.

18. Atklātai sabiedrībai vai komanditsabiedrībai jāiesniedz tirdzniecības reģistra tiesnesim, kuŗa darbības rajonā atrodas sabiedrības sēdeklis, pieteikums 14 dienu laikā no sabiedrības darbības atklāšanas, ierakstīšanai reģistrā.

19. Ja vienpersonīga tirgotāja, atklātas sabiedrības vai komanditsabiedrības uzņēmumu var nodibināt vienīgi ar valdības izdodamu atļauju, tad viņiem jāreģistrējas pirms uzņēmuma darbības atklāšanas.

20. Ja vienpersonīgs tirgotājs vai kāds no sabiedrības personīgi atbildīgiem biedriem nav Latvijas pilsonis, tad attiecīgā uzņēmuma vai sabiedrības darbību var atklāt tikai pēc tam, kad šis tirgotājs vai sabiedrība ierakstīti tirdzniecības reģistrā.

21. Uz statūtu pamata nodibinātai sabiedrībai jāreģistrējas pie tirdzniecības reģistra tiesneša, kuŗa darbības rajonā atrodas sabiedrības sēdeklis, pirms savas darbības atklāšanas.

Šāda sabiedrība iegūst juridiskas personas tiesības tikai ar viņas ierakstīšanu tirdzniecības reģistrā.

P i e z ī m e. Ja sabiedrību reģistrācijas laiks noteikts speciālā likumā, tad viņām jāreģistrējas laikā, kādu paredz šis speciālais likums.

22. Ārzemju sabiedrībām, kuŗām atļauts darboties Latvijā, jāreģistrējas pie tirdzniecības reģistra tiesneša, kuŗa darbības rajonā atrodas sabiedrības nodaļa, pirms nodaļas darbības atklāšanas.

23. 16. pantā minētās pārmaiņas un firmas izbeigšanās jāpieteic tirdzniecības reģistra tiesnesim ne vēlāk kā 3 dienu laikā.

24. Firma līdz ar reģistrējamām ziņām attiecīgi jāpieteic reģistrācijai un pieteikums jāparaksta;

- 1) vienpersonīgam tirgotājam;
- 2) vienpersonīgi atbildīgiem biedriem;
- 3) visiem akciju vai citas uz statūtu pamata nodibinātas sabiedrības dibinātājiem vai valdes locekļiem un, ja pastāv padome, arī padomes locekļiem;
- 4) visiem ārzemju sabiedrības pārstāvjiem, kas pilnvaroti darbībai Latvijā.

Pārmaiņas reģistrējamās ziņās (16. pants) un firmas izbeigšanās attiecīgi jāpieteic:

- 1) vienpersonīgam tirgotājam vai viņa sevišķi uz to pilnvarotai personai;
- 2) visiem personīgi atbildīgiem biedriem vai biedriem, kas sevišķi pilnvaroti pārstāvēt sabiedrību;
- 3) sabiedrības valdei;
- 4) ārzemju sabiedrības pilnvarotiem pārstāvjiem;
- 5) tiesai (15. p. 1.—3. un 5. pk.);
- 6) likvidātoriem (15. p. 4. p.).

25. Tirdzniecības reģistra tiesnesim attiecīgi iesniedzami šādi pieteikto ziņu apstiprinājuma dokumenti, kuŗi, pēc ziņu reģistrācijas, uzglabājami reģistra aktīs:

- 1) atklātas sabiedrības vai komanditsabiedrības līguma noraksts;
- 2) 37. pantā minētā valdības atļauja;
- 3) akciju, paju un citu sabiedrību statūti un statūtu grozījumi;
- 4) dokumenti, kas iesniedzami tirdzniecības reģistra tiesnesim saskaņā ar likumu par akciju sabiedrībām un šinī pantā nav sevišķi minēti;

- 5) izraksts no sabiedrības pilnu sapulču protokoliem, kurās izdarītas valdes vai direktora-rīkotāja vēlēšanas, vai lemts grozīt sabiedrības statūtus vai sabiedrību likvidēt;
- 6) izraksts no sabiedrības valdes sēžu protokoliem, kurās sadalīti amati valdes locekļu starpā vai iecelts direktors-rīkotājs;
- 7) atļauja ārzemju sabiedrībai darboties Latvijā un citu 14. pantā paredzēto ziņu pierādījumi;
- 8) vienpersonīgā tirgotāja vai personīgi atbildīgo biedru laulības līguma noraksts, ja tāds līgums pastāv, ar pierādījumu par tā izsludināšanu vai reģistrāciju;
- 9) ja uzņēmums līdz ar firmu pārņemts nomā vai lietošanā, tad nomas vai lietošanas akta noraksts;
- 10) paraksts par to, ka persona, kas pieteicas reģistrācijai kā vienpersonīgs tirgotājs vai personīgi atbildīgs biedrs, nesastāv kādā citā atklātā sabiedrībā vai komanditsabiedrībā par atbildīgo biedru.

Tāpat iesniedzami tirdzniecības reģistra tiesnesim uzglabāšanai aktis to personu parakstu paraugi, kurām ir tiesība lietot firmu parakstoties.

Dokumentu noraksti, izraksti no aktīm un parakstu paraugi, ja parakstus nedod personīgi pie tirdzniecības reģistra tiesneša, notāriāli apliecināmi.

26. Pieteikumam ierakstīšanai tirdzniecības reģistrā jābūt rakstiskam. Tas jāiesniedz līdz ar norakstu. Norakstu ar atzīmi, kad pieteikums saņemts, tirdzniecības reģistra tiesnesis izsniedz atpakaļ pieteicējam.

Pieteikuma parakstiem jābūt notāriāli vai tirdzniecības reģistra tiesneša apliecinātiem. Pieteicot reģistrācijai 16. pantā minētās ziņas, pieteikuma paraksti nav apliecināmi, ja tie jau atrodas tirdzniecības reģistra aktīs uz 24. panta noteikumu pamata.

27. Ja tiesa ar spriedumu aizliedz tirdzniecības reģistrā ierakstītam tirgotājam nodarboties ar tirdzniecību

vai slēdz šāda tirgotāja uzņēmumu vai kādu viņa uzņēmuma nodaļu, tad viņai, pēc sprieduma spēkā stāšanās, spriedums nekavējoties jāpieteic reģistrācijai.

28. Tirgotājam, pateicoties reģistrācijai pie tirdzniecības reģistra tiesneša, kuŗa darbības rajonā atrodas tirgotāja uzņēmuma nodaļa, jāievēro tie paši noteikumi, kādi pastāv attiecībā uz viņa reģistrāciju galvenā uzņēmuma atrašanās vietā.

IV. Reģistra vešana.

29. Tirdzniecības reģistra tiesnesis pārbauda:

- 1) vai pieteikums atbilst likuma prasījumiem;
- 2) vai pieteiktās ziņas vispār reģistrējamas un
- 3) vai pieteikums jāiesniedz ierakstīšanai tieši viņam uzticētā tirdzniecības reģistrā (17., 18., 21. un 22. p.).

30. Tirdzniecības reģistra tiesnesis var pārbaudīt pieteikto ziņu pareizību pēc būtības.

Tirdzniecības reģistra tiesnesis var prasīt no pieteicējiem paskaidrojumus un pierādījumus.

31. Par katru pieteikumu tirdzniecības reģistra tiesnesis lemj atsevišķi. Tiesneša lēmums jāieraksta žurnālā, jādatē un tiesnesim jāparaksta.

Lēmums var būt divējāds: vai nu pieteiktās ziņas ierakstīt tirdzniecības reģistrā, vai pieteikumu noraidīt. Pirmā gadījumā lēmumā jāizteic tirdzniecības reģistrā ierakstāmais teksts.

Lēmumā, ar kuŗu pieteikums noraidīts, jāizteic arī noraidīšanas motīvi, un lēmums jāpaziņo pieteicējam. Ja pieteikums noraidīts kādu trūkumu dēļ, tad pieteikums jāiesniedz no jauna tirdzniecības reģistra tiesnesim, novēršot trūkumus.

32. Pieteikuma reģistrāciju tirdzniecības reģistra tiesnesis izlemj 3 dienu laikā, skaitot no pieteikuma saņemšanas.

33. Tirdzniecības reģistra tiesneša lēmumu, pieteiktās ziņas reģistrēt, sekretārs ne vēlāk kā nākošā dienā ieraksta ar lēmuma taisīšanas datumu tirdzniecības reģistrā un tiesnesis paraksta.

34. Ja ieraksts tirdzniecības reģistrā vai pats lēmums ir nepareizs, tad tirdzniecības reģistra tiesnesis, izņemot šā panta otrā daļā norādītos gadījumus, paziņo pieteicējam par nepareizību un noliek 7 dienu termiņu iebildumu celšanai. Ja noliktā laikā iebildumi nav celti vai ja tirdzniecības reģistra tiesnesis atzīst iebildumus par nedibinātiem, tad viņš taisa lēmumu par ieraksta vai lēmuma izlabošanu.

Ja ierakstā vai lēmumā ieviesusies nepareizība, kas neattiecas uz lietas būtību, tad tirdzniecības reģistra tiesnesis izlabo ierakstu vai lēmumu, nepaziņojot par to pieteicējam. Tādā pašā kārtībā izlabojamas kļūdas tirdzniecības reģistra tiesneša sludinājumos.

35. Ieraksti tirdzniecības reģistrā, kas vēlāku ierakstu dēļ zaudējuši nozīmi, pārsvītrojami ar sarkanu tinti.

36. Kamēr tirgotājs nav reģistrēts sava galvenā uzņēmuma atrašanās vietā, viņu nevar reģistrēt uzņēmuma nodaļas (filiāles) atrašanās vietā.

Par tirgotāja reģistrāciju nodaļas atrašanās vietā tirdzniecības reģistra tiesnesis paziņo tirgotāja galvenā uzņēmuma atrašanās vietas tirdzniecības reģistra tiesnesim atzīmei tirdzniecības reģistrā.

37. 19. un 20. pantā paredzētos gadījumos vienpersonīgie tirgotāji un sabiedrības ierakstāmi tirdzniecības reģistrā tikai tad, ja viņi uzrāda valdības atļauju uzsākt sava uzņēmuma darbību.

38. Ja tirdzniecības reģistra tiesnesim ir dibinātas ziņas, ka tirdzniecības reģistrā ierakstītais tirgotājs nekādu saimniecisku darbību nepieņem, viņš pieprasa no tirgotāja, pēc reģistrā atzīmētās vienpersonīga uzņēmuma atrašanās vietas vai turpat atzīmētā sabiedrības sēdekļa, paskaidrojumus par tirgotāja stāvokli, nosūtot pieprasījumu ierakstītā vēstulē.

Ja tirdzniecības reģistra tiesnesis mēneša laikā nesāņem pieprasīto paskaidrojumu vai sāņem paskaidrojumu, kas minētās ziņas apstiprina, vai ja viņš atzīst paskaidrojumu par nedibinātu, tad attiecībā uz vienpersonīgiem tirgotājiem, atklātām sabiedrībām un komanditsabiedrībām viņš lemj par firmas dzēšanu, bet attiecībā uz sabiedrībām, kas nodibinātas uz statūtu pamata, iecel likvidātorus skaitā pēc sava ieskata. Tiesneša lēmumu ieraksta tirdzniecības reģistrā.

Pēc pabeigtas likvidācijas firmu tirdzniecības reģistrā dzēš.

39. Tirdzniecības reģistrā ierakstītās ziņas, ja tās nav jau izsludinātas uz citu noteikumu pamata, nekavējoties, bet ne vēlāk kā 7 dienu laikā no 31. pantā minētā lēmuma, vienreizīgi jāizsludina «Valdības Vēstnesī».

Akciju un citu uz statūtu pamata nodibinātu sabiedrību statūtu teksts un statūtu grozījumi uz attiecīgas sabiedrības rēķinu izsludināmi finanču ministra noteiktā periodiskā izdevumā.

40. Kamēr tirdzniecības reģistrā ierakstāmās ziņas nav ierakstītas un nav izsludinātas, tām nav spēka trešām personām pretim, izņemot gadījumu, kad trešām personām tās bija zināmas.

Ja tirdzniecības reģistrā ierakstāmās ziņas ir ierakstītas un izsludinātas, tad uz tām var atsaukties trešām personām pretim, izņemot gadījumu, kad trešām personām tās nav zināmas un nav jāzin.

41. Veikala satiksmē ar tirdzniecības reģistrā ierakstītā tirgotāja uzņēmuma nodaļu (filiāli) noteicošs ir ieraksts un sludinājums, ko izdarījis tas tirdzniecības reģistra tiesnesis, kuŗa darbības rajonā atrodas nodaļa.

42. Par ziņu ieviešanu tirdzniecības reģistrā un izsludināšanu, izņemot ziņas par firmas izbeigšanu, kā arī par izziņu, norakstu vai izrakstu izsniegšanu ņemama atlīdzība. Atlīdzības apmēru noteic tieslietu ministrs, saziņā ar finanču ministru.

V. Firmu saraksts.

43. Vīsu valstī reģistrēto firmu sarakstu ved Finanču ministrija.

Ziņas, kas ierakstāmas firmu sarakstā, Finanču ministrijai piesūta tirdzniecības reģistra tiesneši, paziņojot reizi mēnesī tos tirdzniecības reģistrā izdarītos ierakstus, kas ievēdami firmu sarakstā.

Paziņojuma veidu noteic tieslietu ministrs, saziņā ar finanču ministru.

44. Firmu saraksts vedams alfabētiskā kartotekā pēc firmām. Tanī jāieraksta:

- 1) katra reģistrētā firma un tai piešķirtais reģistra numurs, vienpersonīga tirgotāja uzņēmuma atrašanās vieta vai sabiedrības sēdeklis un firmas reģistrācijas datums;
- 2) katra tirdzniecības reģistrā ierakstītā vienpersonīga tirgotāja vai personīgi atbildīga biedra vārds, uzvārds un dzimšanas vieta un datums;
- 3) norādījums uz tirdzniecības reģistru, kurā firma ierakstīta.

45. Ieskatīties firmu sarakstā un prasīt norakstus no tā var katrs.

VI. Sodi.

46. Par firmas nepieteikšanu reģistrācijai, kā arī par reģistrējamo pārmaiņu vai firmas izbeigšanās nepieteikšanu reģistrācijai šajā likumā paredzētā laikā, tirdzniecības reģistra tiesnesis uzliek vainīgajam naudas sodu līdz 20 latu apmēram par katru nokavēto dienu, bet kopsummā ne vairāk par 500 latiem.

47. Par nepareizu ziņu sniegšanu, dokumentu vai parakstu paraugu neiesniegšanu vai tirdzniecības reģistra tiesneša likumīgo rīkojumu neizpildīšanu tirdzniecības reģistra tiesnesis uzliek vainīgajam naudas sodu ne augstāku par 300 latiem par katru atsevišķu pārkāpumu.

VII. Pārsūdzības kārtība tirdzniecības reģistrācijas lietās.

48. Tirdzniecības reģistra tiesneša lēmumus var pārsūdzēt apgabaltiesā blakus sūdzības kārtībā (Civīlprocesa nolikuma 1932. g. izd. 262. un turpm. p.).

Apgabaltiesas lēmumus var pārsūdzēt Senāta Civīldepartamentam kasācijas kārtībā (Civīlprocesa nolikuma 1932. g. izd. 282. un turpm. p.).

VIII. Pārejas noteikumi.

49. Tirgotājiem, kas savu darbību atklājuši pirms šā likuma spēkā stāšanās, firma jāpieteic reģistrācijai mēneša laikā, skaitot no likuma spēkā stāšanās. Tādā gadījumā firmu attiecīgi pieteic:

- 1) vienpersonīgs tirgotājs;
- 2) personīgi atbildīgie biedri vai biedri, kas pilnvaroti pārstāvēt sabiedrību;
- 3) valde vai
- 4) ārzemju sabiedrību pilnvarotie pārstāvji.

Zemāk norādītos apstākļos firmu pieteic:

- 1) ja tirgotāja uzņēmums līdz ar firmu iznomāts vai nodots lietošanā — nomnieks vai lietotājs;
- 2) aizgādības vai aizbildības gadījumā — aizgādņi vai aizbildņi;
- 3) administrācijas gadījumā — administrātori;
- 4) konkursa gadījumā — zvērināts kurātors vai konkursa valde;
- 5) ja sabiedrība atrodas likvidācijas stāvoklī — likvidātori.

50. Pieteicot reģistrācijai akciju vai citu kādu sabiedrību, kuŗas statūtus valdība apstiprinājusi pirms vai pēc šā likuma spēkā stāšanās, jāpaziņo tirdzniecības reģistra tiesnesim, kad statūti apstiprināti. Apstiprināšanas datums ierakstāms tirdzniecības reģistrā reģistrācijas datuma vietā.

51. Tirgotāji, kušu firma reģistrēta attiecīgā pilsētas valdē pirms šā likuma izsludināšanas, var paturēt savu līdzšinējo firmu negrozītu.

52. Termiņi, kas minēti 32. un 33. pantā, neattiecas uz to tirgotāju ierakstīšanu tirdzniecības reģistrā, kuši savu darbību atklājuši pirms šā likuma spēkā stāšanās vai pirmos sešos mēnešos pēc tās.

53. Tiem vienpersonīgiem tirgotājiem, atklātām sabiedrībām un komanditsabiedrībām, kas savu darbību atklājuši pirmos sešos mēnešos pēc šā likuma spēkā stāšanās, jāpieteic firma reģistrācijai septītā mēneša pirmās desmit dienās. 17. un 18. pantā minētie termiņi uz viņiem nezīmējas.

Piezīme. Šā panta noteikumi neattiecas uz 19. un 20. pantā minētiem tirgotājiem un sabiedrībām.

54. Tieslietu ministrs, saziņā ar finanču ministru, izdod instrukciju par šā likuma izvešanu dzīvē.

Ar šā likuma spēkā stāšanos atcelti pastāvošie noteikumi par tirgotāju reģistrāciju.

Likums stājas spēkā 1934. g. 1. jūnijā.

Rīgā, 1934. g. 29. maijā.

VI. Likums par valūtu un ārējo tirdzniecību.

I. Valūtas operācijas.

1. Ārzemju maksājamo līdzekļu un prasījumu ārzemju valūtā iegūšana un atsavināšana atļauta tikai Latvijas bankai.

Latvijas banka norēķinās par iegūtiem un atsavinātiem ārzemju maksājamiem līdzekļiem pēc Rīgas biržas kotācijas komisijas kursiem, pie kam nekotētus kursus nosaka Latvijas banka.

2. Par ārzemju maksājamiem līdzekļiem vai prasījumiem ārzemju valūtā uzskatāmi:

1) zelts, sudrabs, platīns stieņos un lējumos un visāda veida metallnauda, kā arī tāda zelta un sudraba nauda, kas izņemta no apgrozības, bet kuņai ir noteikta tirgus vērtība, tāpat arī papīra nauda, banknotas un rikojumi par naudas izmaksu, čeki un tratas, pēdējās tikai ar akceptanta parakstu («akcepti»), un vērtspapīri, kuņu izdevēju faktiskā vai juridiskā dzīves vieta vai pārvaldes organi atrodas ārzemēs un kas maksājami ārzemju valūtā;

2) prasījumi ārzemju valūtā, kas izriet no līgumiem un kredīta un biržas operācijām un apmierināmi ārzemju valūtā, to starpā arī apdrošināšanas polises, kuņu izdevēju faktiskā vai juridiskā dzīves vieta vai pārvaldes organi atrodas ārzemēs un kas maksājami ārzemju valūtā.

3. Latvijas banka var pilnvarot privātās kredītiestādes pirkt un pārdot ārzemju metalla un papīra naudu un banknotas, kā arī čekus, maksājamus ordrus

un pārvedumus no ārzemēm, ņemot par pamatu 1. p. norādītos kursus. Vajadzības gadījumā Latvijas banka var, pēc sava ieskata, pilnvarot arī citas iestādes un uzņēmumus izdarīt ārzemju valūtas operācijas šā likuma un Latvijas bankas izstrādāto noteikumu robežās.

4. Kredītiestādes vai citas iestādes un uzņēmumi, kas saņēmušas 3. pantā paredzēto pilnvarojumu, ārzemju naudu, čekus, maksājamos ordrus un pārvedumus uz ārzemēm var pārdot vienīgi tādām personām un uzņēmumiem, kas uzrāda atļauju iegādāties valūtu.

5. Kredītiestādēm, kas saņēmušas 3. pantā paredzēto pilnvarojumu, ir tiesība, bez ārzemju valūtas pirkšanas un pārdošanas, izdarīt vēl sekojošas operācijas ārzemju valūtā:

- a) kreditēt preču importu, pieprasot katras atsevišķas operācijas izvešanai Valūtas komisijas iepriekšēju atļauju;
- b) kreditēt Latvijas kuģniecības firmu jūras transportu;
- c) izdarīt kreditoperācijas, kas saistītas ar tranzit-tirdzniecību caur Latviju;
- d) kreditēt eksportu un iekasēt maksājumus par izvestām precēm;
- e) pieņemt no ārzemēm iekasēšanai visādus dokumentus, kas cēlušies sakarā ar šā panta 1. un 2. punktā minētām operācijām.

Citus dokumentus kredītiestādes var iekasēt latos, noguldot uz uzdevuma devēja rēķina iekasētās latu summas, ar kuŗām jārikojas saskaņā ar 29. panta f pka norādījumiem.

- f) Pieņemt noguldījumus un tekošus rēķinus ārzemju valūtā, ja noguldītājs iemaksas izdara ārzemju valūtā.

6. Summas, ko kredītiestādes saņēmušas par ārzemnieku uzdevumā realizētiem iekšzemes vērtspapīriem vai atmaksātiem ilgtermiņa aizdevumiem, ieskaitāmas

ārzemniekiem atveramos atsevišķos realizēto vērtspapīru un atmaksāto aizdevumu rēķinos.

7. Kredītiestāžu un citu valūtas operāciju izdarītāju uzņēmumu rīcībā esošā valūta jāpārdod Latvijas bankai uz viņas pirmo pieprasījumu.

8. Par visām minētām operācijām kredītiestādes un citi uzņēmumi, kas izdara valūtas operācijas, iesniedz Latvijas bankai viņas noteiktos termiņos sīkus pārskatus par operāciju gaitu. Pārskati sastādāmi saskaņā ar Latvijas bankas izstrādātiem paraugiem.

9. Katrai fiziskai un juridiskai personai, kas pēc 1931. gada 8. oktobra saņēmusi summas no ārzemniekiem piederošiem latu tekošiem rēķiniem, jānod uz Valūtas komisijas, kā arī citu administratīvo iestāžu pieprasījumu sīkas izziņas par to, kad un kādām vajadzībām saņemtās summas izlietas.

10. Finanču ministrs ar Ministru kabineta piekrišanu var izdot noteikumus, kādā laikā, kādos apmēros un kādi ārzemju maksājamo līdzekļi, prasījumi ārzemju valūtā, dārgmetalli stieņos un ārzemju vērtspapīri pieteicami Finanču ministrijai un noguldāmi Latvijas bankā vai tai pārdodami.

II. Ārzemju maksājamo līdzekļu uztveršana.

11. Visi ārzemju maksājamo līdzekļi un prasījumi ārzemju valūtā, kas cēlušies no preču eksporta, pakalpojumiem vai citiem avotiem, uztverami saskaņā ar sekojošiem noteikumiem.

12. Visām personām, firmām, uzņēmumiem un iestādēm, kas pēc 1931. g. 8. oktobra eksportējuši vai eksportē preces uz ārzemēm, jānodod par tām iekasējamā ārzemju valūta pēc faktūras, kā arī visi avansi un citi uz eksportējamo vai eksportēto preču rēķinu saņemtie un saņemamie maksājumi, pret iekšzemes maksā-

jamiem līdzekļiem, Latvijas bankai vai viņas pilnvarotām kredītiestādēm.

Maksājumu segšanai, kas cēlušies sakarā ar eksporta darījumiem, eksportieriem ir tiesības izlietot līdz 5% no atsevišķa darījuma valūtas summas.

13. Visām personām, firmām, uzņēmumiem un iestādēm, kas no savas darbības jūras transportā, iekšzemes transportā, apdrošināšanā, spedīcijā, tranzitirdzniecībā vai citādā veidā pēc 1931. g. 8. oktobra ieguvuši un iegūs ārzemju maksājamus līdzekļus vai prasījumus ārzemju valūtā, jānodod šie ārzemju maksājami līdzekļi un prasījumi ārzemju valūtā pret iekšzemes maksājamiem līdzekļiem Latvijas bankai vai viņas pilnvarotām kredītiestādēm .

14. Šī likuma 12. un 13. pantā minētie ārzemju maksājami līdzekļi un prasījumi ārzemju valūtā nododami triju dienu laikā pēc to iegūšanas, ja attiecīgais darījums nav noticis ar Latvijas bankas vai viņas pilnvarotas kredītiestādes starpniecību.

15. Visus ārzemju maksājamus līdzekļus, kas ienāktu no 5. pantā minētām operācijām, un ko kredītiestādes, saskaņā ar 4. un 5. pantu, nebūtu pārdevušas, viņas pārdod Latvijas bankai, bet ar savu klientu norēķinās latos.

16. Ārzemju valūtu arbitrēt vai apmainīt citā valūtā atļauts vienīgi ar Latvijas bankas piekrišanu.

17. Ja šī likuma 12. un 13. pantā paredzēts darījums slēgts latos, tad pienākošās latu summas saņemamas Latvijas bankā no viņas ārzemju korespondentu kontiem tieši no tās valsts, ar kuru darījums noticis, vai arī sevišķi šim nolūkam no Latvijas bankas pilnvarotā kredītiestādē zem Latvijas bankas un Valūtas komisijas kontroles.

18. Personām, firmām, uzņēmumiem un iestādēm, kas ieguvuši un iegūs ārzemju maksājumu līdzekļus un prasījumus ārzemju valūtā 12. un 13. pantā paredzētā

kārtībā, jāiesūta Valūtas komisijai viņas noteiktos terminos pārskati par saņemtiem, nodotiem un meievāktiem ārzemju maksājamiem līdzekļiem.

19. Katrai personai, firmai, uzņēmumam un iestādei, kas izved preces uz ārzemēm, jāiesniedz attiecīgai muitas iestādei faktūras un konosāmenta vai dzelzceļu preču zīmes noraksts. Pēc kuģa izešanas muitas iestāde faktūras un konosāmenta norakstu iesniedz Valūtas komisijai. Dzelzceļu preču zīmju un faktūru noraksti nosūtāmi komisijai pēc preču iekraušanas.

20. Katrai personai, firmai, uzņēmumam un iestādei, kas pasta saiņos izsūta preces, jāiesniedz attiecīgai pasta iestādei paziņojums par to, kādu preci, kādā vērtībā un kādai ārzemju firmai vai iestādei izsūta. Bez minētā paziņojuma pasta iestādēm aizliegts preču saiņus pieņemt. Šo paziņojumu pasta iestāde ar savu atzīmi piesūta Valūtas komisijai.

21. Piecu dienu laikā pēc 18. un 19. pantā minēto dokumentu nodošanas muitas vai pasta iestādei eksportieris, izņemot šī likuma 35. p. b pk. paredzētos gadījumos, iesniedz viņa paša (saskaņā ar 12. pantu) izraudzītai kredītiestādei eksporta dokumentus, to starpā faktūru par izvestām precēm, līdz ar rīkojumu iekasēt naudu. Iekasētos ārzemju maksājamus līdzekļus minētā kredītiestāde patur Latvijas bankas rīcībā, bet ar eksportieri norēķinās latos.

22. Visām personām, firmām, uzņēmumiem un iestādēm, kas pirms 1931. g. 8. oktobra eksportējuši preces uz ārzemēm un par tām pretvērtību līdz minētam termiņam nebija saņēmuši, jānodod no šādiem darījumiem iegūtie ārzemju maksājami līdzekļi Latvijas bankai vai arī dokumentāriski jāpierāda, ka viņi minētos līdzekļus izlietojuši saskaņā ar šo likumu vai ar agrāk pastāvējušiem valūtas tirdzniecības noteikumiem.

23. Šī likuma 12. pants neattiecas uz personīgo bagāžu, kā arī uz precēm, ko izved pierobežas iedzīvotāji caur muitas punktiem pa zemesceļu nelielā daudzumā, ja šādiem izvedumiem ir gādījuma raksturs.

III. Valūtas komisija.

24. Importējamo preču un pakalpojumu apmaksai un citiem ārējiem maksājumiem izlietojamo ārzemju maksājamo līdzekļu un prasījumu ārzemju valūtā daudzumu nosaka finanču ministrs saziņā ar Latvijas banku, ja iespējams katram gada ceturksnim, bet vismaz katram kalendāra mēnesim uz priekšu.

25. Šī likuma 24. pantā paredzētos ārzemju maksājamos līdzekļus un prasījumus ārzemju valūtā var iegūt tai pašā pantā paredzētiem mērķiem vienīgi ar Valūtas komisijas atļauju.

26. Valūtas komisija pastāv pie Finanču ministrijas. Viņā ieiet pa vienam pārstāvim no Finanču, Ārlietu un Zemkopības ministrijām un Latvijas bankas. Resoru pārstāvjus izrauga resoru vadītāji. Latvijas bankas pārstāvi izrauga bankas padome. Komisijas locekļus, kā arī priekšsēdētāju no komisijas locekļu vidus apstiprina amatā uz finanču ministra priekšlikumu Ministru kabinets.

27. Valūtas komisijas uzdevums ir:

- a) pārzināt šī likuma 24. pantā paredzētā ārzemju maksājamo līdzekļu un prasījumu ārzemju valūtā daudzuma sadalīšanu un izlietošanu un vispār pārraudzīt valūtas operācijas;
- b) pārzināt preču importa regulēšanu;
- c) pārraudzīt ārzemju maksājamo līdzekļu uztveršanu.

28. Valūtas komisija nosaka, kāda daļa no 24. pantā paredzētiem līdzekļiem izlietojama importējamo preču apmaksai, pakalpojumu apmaksai, valsts, pašvaldību un privātpersonu ārējiem maksājumiem, ceļotāju un citām vajadzībām.

29. Valūtas komisijas atļauja izprasāma:

- a) visām izmaksām ārzemju valūtā;
- b) šī likuma 6. pantā minēto summu izlietošanai iekšzemes vērtspapīru iegūšanai, vietējiem ilgtermiņa aizdevumiem vai citādā veidā;

- c) ārzemju maksājamo līdzekļu, iekšzemes maksājamo līdzekļu, vērtspapīru, vekselu un citu saistības dokumentu izvešanai vai pārvietošanai uz ārzemēm un rīcībai ar prasījumiem ārzemju valūtā;
- d) termiņa darījumiem ar ārzemju maksājamiem līdzekļiem, prasījumiem ārzemju valūtā, dārgmetalliem un ārzemju vērtspapīriem;
- e) dažādiem morēkiniem latos ar ārzemju kontrahentiem, izņemot eksporta darījumus latos (17. pants);
- f) izmaksām, pārvedumiem un pārskaitījumiem trešām personām no ārzemneku latu kontiem pasta tekošu rēķina daļā, privātās kredītiestādēs un citos uzņēmumos un iestādēs;

Šādas atļaujas izprasāmas katrā atsevišķā gadījumā, iesniedzot ziņas un pierādījumus par to, kādu darījumu kārtošanai attiecīgā summa izprasīta.

1. piezīme. Izmaksām vienai personai līdz Ls 100,— mēnesī, kā arī izmaksām konta īpašniekam personīgi līdz Ls 500,— mēnesī Valūtas komisijas atļauja nav vajadzīga.
2. piezīme. Vletējo firmu un privātpersonu izmaksas un pārvedumi trešām personām ārzemju firmu vai privātpersonu uzdevumā un rēķinā ir aizliegti.

30. Importējamo preču apmērus katrai tirdzniecības un rūpniecības nozarei, kā arī šo preču apmaksai piešķiramo valūtas daudzumu nosaka Valūtas komisija, izejot no 1933. gada importa apmēriem un vadoties no izlietošanai nozīmētā valūtas samēra ar 1933. gadā par importētām precēm samaksātām summām.

Tāpat Valūtas komisija ņem vērā atsevišķām ārvalstīm uz tirdzniecības vai kompensācijas līguma pamata piešķirtos kontingentus un, zīmējoties uz importējošām firmām, viņu importa darījumu apmērus agrākos gados.

31. Ārzemju preces var ievest vienīgi ar Valūtas komisijas atļauju, kas uzrādāma preču ieviešanas momentā,

un noder arī importētās preces apmaksai vajadzīgo maksājamo līdzekļu iegūšanai.

Finanču ministram ir tiesība izsludināt sarakstu precēm, kuŗas var ievest bez Valūtas komisijas atļaujas.

32. Importēto preču apmaksai vajadzīgo maksājamo līdzekļu iegūšanai importierim jāstāda priekšā Latvijas bankai vai viņas pilnvarotai privātai kredītiestādei Valūtas komisijas atļauja un pierādījumi par notikušo importu un darījuma maksāšanas noteikumiem.

Šā likuma 31. panta 2. rindkopā paredzētā sarakstā uzņemto preču apmaksai vajadzīgie maksājамie līdzekļi iegūstami vispārējā kārtībā (25. p.).

33. Preču satiksmē ar valstīm, ar kuŗām Latvijai ir pasīva tirdzniecības bilance, preču ieviešanas atļaujas izsniegšanu var saistīt ar noteikumu, ka imports apmaksājams ar eksportu uz to pašu valsti.

34. Valūtas komisijas atļauja nav vajadzīga ārzemju preču ieviešanai, ja:

- 1) tās uz likumu vai muitas tarifu vispārējo noteikumu pamata atsvabinātas no muitas nodokļa samaksas;
- 2) tās muietojamas kā tādas, kas pārsniedz pasažieriem atļautās mantas normas un, acīmredzot, nav ievestas tirdzniecības nolūkos;
- 3) tās ievestas atpakaļ no ārzemēm, kaut arī tur uzlabotas vai pārstrādātas;
- 4) tās pārdodamas izsolēs kā; konfiscētas kontrabandas vai kontrabandai pielīdzinātās preces, kā arī muitas likumu 1022. pantā minētās preces, arī gadījumos, kad konfiskācija atcelta, bet īpašnieks nav tās izpircis;
- 5) tās pārdod izsolēs sakarā ar muitas likumu 138. panta pielikuma 8. punktu vai to pašu likumu 477. panta 1. punktā paredzēto glabāšanas termiņu notecējumu;
- 6) tās ievestas pa zemes ceļu pierobežas satiksmē un minētas finanču ministra apstiprinātā sarakstā;

- 7) runa ir par preču paraugiem un modeļiem, kurus ievied tirdzniecības ceļotāji vai vietējie rūpniecības uzņēmumi savām vajadzībām, kā arī ja šīs vai citas tirdzniecībai nodomātās preces iesūta bandrolēs vai vēstulēs;
- 8) runa ir par šo preču iesaiņojumiem, kas ielaisti pret ievadmuitas deponējumu vai saskaņā ar muitas tarifu vispārējo noteikumu 8. pantu, muitojami atsevišķi, vai ja runa ir par tranzitējamo kokmateriālu rekvizītēm.

35. Bez šā likuma II daļā paredzētām funkcijām pie ārzemju maksājamo līdzekļu uztveršanas Valūtas komisijai ir tiesība:

- a) noteikt, kādi eksporta darījumi pieļaujami latos;
- b) atļaut izņēmuma veidā pašam eksportierim iekasēt naudu par izvesto preci; eksportierim, kas tādu atļauju saņem, jānodod Valūtas komisijai viens eksemplārs no izsūtāmās faktūras (21. p.) un pēc ārzemju valūtas saņemšanas tā jānodod Latvijas bankai pret iekšzemes maksājamiem līdzekļiem; ar Valūtas komisijas piekrišanu eksportieris var noguldīt iekasēto eksporta valūtu uz sava tekošā rēķina;
- c) atļaut eksportierim nosūtīt preces komisijā, konsignācijā vai uz atklāta rēķina vai izvest eksporta darījumus, kuru samaksas termiņš ir garāks par 6 mēnešiem.

36. Valūtas komisija var atteikties pieņemt iesniegumus par ārzemju maksāšanas līdzekļu apgādi, ja tie nav iesniegti caur kādu valūtas operācijām pilnvarotu kredītiestādi.

37. Iesniedzot lūgumus piešķirt ievadatļaujas vai ārzemju maksājamos līdzekļus, iesniedzējs, bet ja valūta vajadzīga uzņēmumam vai iestādei, tad uzņēmuma vai iestādes vadītājs, apliecina, ka visi viņa uzdotie faktiskie apstākļi un dati atbilst īstenībai un ka viņš apzinās, ka par nepatiesu ziņu došanu viņam draud likumā par so-

diem un piekritību valūtas un ārējās tirdzniecības lietās paredzētais sods.

38. Valūtas komisija var pagarināt termiņus preču apmaiņas darījumu kārtošanai, kas bija atļauta uz agrāk pastāvošo noteikumu par preču importa rēgulēšanu (Lik. kr. 1933. g. 235) 3. panta pamata un kuņos preču eksports pilnīgi vai pa daļai realizēts līdz 1933. g. 14. decembrim. Piešķirot pagarinājumus, Valūtas komisija var iepriekš atļaut darījumu kopsummas un brīvo kontingentu robežās pieļaut pārkārtojumus importējamo preču nomenklāturā. Apmaiņas darījumu pagarinājumi nevar pārsniegt 2 mēnešus no šī likuma spēkā stāšanās dienas.

39. Valūtas komisijas pilnvarotās personas pēc vajadzības pārbauda personu, firmu un valsts, valsts autonomo uzņēmumu, pašvaldības un privātu iestāžu darījumus un šajā nolūkā revidē grāmatas, dokumentus un sarakstus, kā arī pieprasa visus vajadzīgos pierādījumus un ziņas.

40. Finanču ministram ir tiesība sasaukt ārkārtējas valūtas komisijas sēdes nosakot tām dienas kārtību un uzņemoties šo sēžu vadību.

41. Finanču ministram ir tiesības pie Valūtas komisijas nodibināt apakškomisijas.

Finanču ministrs var komisijas un apakškomisiju tehniskā darbā pieaicināt saimniecisko organizāciju pārstāvjus.

Apakškomisiju sēdes vada viens no Valūtas komisiju locekļiem.

42. Valūtas komisijas izdevumu segšanai summas uzņemamas valsts budžetā.

IV. Vispārīgie noteikumi.

43. Darījumi, kas noslēgti pretēji šim likumam, nav spēkā.

44. Likumi un rīkojumi, ciktāl tie runā pretim šim likumam, ir atcelti.

45. Instrukcijas šā likuma izvešanai dzīvē izdod finanču ministrs.

46. Ar šo likumu atcelti: 1) Noteikumi par Importa rēgulēšanas komisiju (Lik. kr. 1933. g. 105), 2) likums par preču importa rēgulēšanu līdz ar tā vēlākiem pārgrozījumiem (Lik. kr. 1933. g. 258., Lik. kr. 1934. g. 77 un 148) un 3) noteikumi par ārzemju valūtas operācijām (Lik. kr. 1934. g. 1).

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā, 1934. g. 8. jūnijā.

VII. Cenu inspektora rīkojums par preču apzīmēšanu ar pārdošanas cenu.

(Rīkojums izdots 1933. g. 6. martā un papildināts 1933. g. 20. maijā, V. V. 1933. g. 54. un 112. Nr. Nr.)

§ 1.

Visiem, kas tirgojas mazumā, jāapzīmē preces ar pārdošanas cenu:

1) Precēm, ko pārdod gabaliem, cenai jābūt piestiprinātai pie katra atsevišķa priekšmeta.

P i e z ī m e 1. Ja gabalos pārdodamā vienas šķiras prece atrodas kopīgā iesaiņojumā vai novietojumā, atļauts izlikt vienu kopēju cenas apzīmējumu, minot pārdošanas vienību (gabals, pāris, ducis, kālis, simts u. t. t.).

P i e z ī m e 2. Precēm, ko pārdod komplektos, kā mēbeļu garnitūra, trauku servise u. t. t. pielaižama cenas apzīmēšana par komplektu.

2) Ar svaru pārdodamām precēm jāapzīmē cena vieniņi par pilnu kilogramu.

P i e z ī m e: Precēm, ko tirdzniecībā mēdz pārdot tikai sīkās svara vienībās, piemēram, garšvielas, dažas ķīmikālijas u. t. t., cenas apzīmējums pielaižams arī 1 vai 10 gr; tādā gadījumā veikalā jābūt izliktai cenu izkārtnī ar preču vairuma un cenas apzīmējumiem.

3) Precēm, ko pārdod pēc garuma, platības vai tilpuma mēriem, cena apzīmējama par vienu tekošu, kvadrāta vai kubikmetru, vai vienu litru, piestiprinot cenas apzīmējumu pie katras preču vienības (baķa, saiņa u. t. t.).

4) Oriģināliesaiņojumos pārdodamām precēm cena apzīmējama uz katrā iesaiņojuma.

5) Uztura vielām, kas nav pietamās pircēju apskatīšanai, jāizliek veikalā kopīgs cenu saraksts redzamā vietā.

6) Skārņos un citās gaļas pārdošanas vietās jābūt izliktam cenu sarakstam, šķirojot gaļu pēc labuma pakāpes (I, II un III labuma) un pēc galvenām gaļas šķirnēm (filejs, bifsteks, maltā gaļa, gaļa ar kauliem, kauli u. t. t.).

7) Skatu logos izliktām precēm katrai jāpievieno cenas apzīmējums.

P i e z ī m e: Pie precēm skatu logos izliktie uzraksti «pārdots», «paraugs» u. t. l. neatsvabina no preču apzīmēšanas ar pārdošanas cenu.

8) Skatu logos, vitrīnēs, skatu kastēs, kioskos, plauktos, uz letēm, paaugstinājumiem, galdiem un citur publikas apskatīšanai izliktās preces jābūt pārdošanai par izliktām cenām.

9) Gadījumos, ja preces labums atšķiras no parastā labuma (t. i. prece mazvērtīgāka par parasto, ar kļūdām vai bojāta) līdz ar cenas apzīmējumu jāizliek arī preces labuma apzīmējums.

10) Preču cenu un mēru apzīmējumiem jābūt skaidri un nepārprotami salasāmiem, no tās vietas, no kurās tie apskatāmi.

P i e z ī m e: Preču uzglabāšanai, bet ne izstādīšanai, ierīkotos plauktos (aiz letēm un citur) novietotās preces nav uzskatāmas par izliktām publikas apskatīšanai (8. p.) un tamdēļ šādu preču cenas apzīmējumam obligātoriski jābūt pircējam salasāmam tikai pie preču pasniegšanas.

1) Uz šī rīkojuma pamata izliktiem preču pārdošanas cenas apzīmējumiem jābūt izrēķinātiem netto, pret tūlītēju samaksu.

§ 2.

Šis rīkojums neattiecas uz:

a) lauksaimniekiem, kas no vezumiem, tirgos vai

speciāli ierādītās vietās pārdod savu saimniecību ražojumus;

b) vecu dzelžu tirgotavām;

c) tirgotavām, kas tirgojas ar precēm, kuņām cena noteikta ar valsts iestāžu vai amatpersonu apstiprinātiem cenrāžiem, vai taksēm, ja pārdodamās preces nav izliktas publikas apskatīšanai (7. un 8. p. p.);

d) darbnīcām, kas gatavo priekšmetus tikai uz pasūtījumiem;

e) dienas tirdziniekam (kam nav pastāvīgas nomātas vietas tirgos);

f) tirdziniekiem, kas tirgojas ar nolietotām mantām sīkumtirgos;

g) avižu kioskiem;

h) lieltirdzniecības veikaliem, kas pārdošanu mazumā neizdara, ja tie pie izstādītām precēm izliek paziņojumu ar uzrakstu «mazumā nepārdod».

Par šī rīkojuma neizpildīšanu draud naudas sods līdz Ls 5000,—, preču ievešanas un valūtas izvešanas tiesību atņemšana.

P a m a t s, Noteikumi par cenu inspektora amata nodibināšanu (V. V. 1932. g. 191. num.).

VIII. Zīmognodeva.

Paskaidrojumi par jauniem pārgrozījumiem un papildinājumiem rīkojumā par zīmognodevu.

Pēdējie «Pārgrozījumi un papildinājumi rīkojumā par zīmognodevu» (Lik. kr. 1934. g. 167. vai 1934. g. 15. jūnija «Valdības Vēstnesis» Nr. 131.) stājās spēkā sākot ar 1934. g. 22. jūniju. Ar šiem pārgrozījumiem un papildinājumiem paaugstinātas dažas zīmognodevas likmes un izdarītas arī citas svarīgas pārmaiņas attiecībā uz zīmognodevu. Tāpēc arī jāievēro sākot ar 1934. g. 22. jūniju sekojošais.

1) **Līdzšinējās vienkāršās zīmognodevas Ls 0,10 vietā jāmaksā Ls 0,20** par dažādām kvītēm (par dažām kvītēm jāmaksā proporcionāla zīmognodeva pēc rīkojuma par zīmognodevu*) 45. p. likmes, par ko tuvāki paskaidrots J. Biskapa grāmatā «Zīmognodeva un rakstu nodeva» pie rīkojuma 18. p. 1. pk. 26. lapas pusē), par paju apliecībām un grāmatīnām, kuŗas apliecina paju iemaksu kooperatīvos, par 45. p. 1. pk. minēto rēķinu un citu dokumentu norakstiem un par visiem pārējiem rīkojuma 18. p. minētiem dokumentiem. Rīkojuma 18. p. 13. pk. papildināts ar piezīmi, pēc kuŗas rēķinu noraksti apmaksājami ar zīmognodevu tādā pašā apmērā kā oriģināls, ja par pēdējo maksājamā zīmognodeva nepārsniedz Ls 0,20. Tā tad, piemēram, ja rēķina oriģināls apmaksājams ar zīmognodevu Ls 0,15 apmērā, tad tā noraksts arī apmaksājams ar Ls 0,15.

2) **Līdzšinējo 3 sant. vietā jāmaksā 4 sant. par katriem pilniem vai nepilniem Ls 10,— no dokumentu summas par: vekseljiem, parādu rakstiem, parādnieku**

parakstiem, rēķiniem, galvojumiem, preču un citas kustamas mantas pirkšanas-pārdošanas līgumiem un citiem rīkojumā 44. p. minētiem dokumentiem. Zīmognodevas aplēsuma un noapaļošanas kārtība paliek par šiem dokumentiem līdzšinējā un iepriekš minētā grāmatā zīmognodevas noapaļošana izskaidrota pie rīkojuma 37¹. p. 35. lapas pusē un vekselu apmaksas kārtība izskaidrota pie rīkojuma 63. p. no 63. līdz 72. lapas pu sei. (Skat. šī raksta 7. punktā jauno vekselu blanķešu sarakstu.)

3) **Atcelts rīkojuma 46. p. 55. pk.,** pēc kuŗa bij brīva tirdzniecības korespondence, kaut arī tajā atrastos vienošanās par preču un citas kustamas mantas pirkšanu-pārdošanu, iekīlāšanu, transportēšanu, kā arī sarakstīšanās ar klientiem un korespondentiem par kreditēšanu un izdarītiem iegramatojumiem norēķiniem un notikušām pārmaiņām viņu kontos. Tomēr jānāk pie slēdziena, ka ar rīkojuma 46. p. 55. pk. atcelšanu nav teikts, ka nu «tirdzniecības korespondence» būtu jāapmaksā ar zīmognodevu, jo nekur rīkojumā nav paredzēta zīmognodevas likme «tirdzniecības korespondencei». Principā arī tagad tirdzniecības korespondence brīva no zīmognodevas par tik, par cik tā būs vienkārša un informatīva satura sarakstīšanās. Tikai, ja tirdzniecības vēstules veidā uzrakstīts kāds dokuments, kuŗš liecinātu par civiltiesisku saistību nodibināšanu starp vēstules izdevēju un saņēmēju, tad par to pēc attiecīgas likmes jāmaksā zīmognodeva, jo pēc mūsu civillikumiem līgumu un citu saistības dokumentu forma nav rēgulēta. Tā tad, piemēram, ja par kādu pārdotu preču partiju parastais rēķins nebūtu, bet būtu vēstule, kuŗa pēc sava satura atvietotu rēķinu, tad par šādu vēstuli pēc rīkojuma 45. p. būtu jāmaksā proporcionālā zīmognodeva kā par kaut kuŗu katru rē-

kinu. Tāpat vēstuļu veidā var tikt uzrakstīti dažādi līgumi, kuŗi tad apmaksājami ar zīmognodevu pēc attiecīgām likmēm.

4) Grozīti rīkojuma 16. p. 8. un 9. pk., 45. p. 3. pk. un 46. p. 21. pk. tādi, ka par iebildumiem un sūdzībām (kuŗi bija brīvi no zīmognodevas) aprinķa vai iecirkņa komisijām jāmaksā zīmognodeva pēc 45. p. likmes tāpat kā par rēķiniem, bet ne mazāk kā Ls 2,—. Par atbildēm uz šiem iebildumiem un sūdzībām, kā arī par pielikumiem, izņemot pielikumus, kas paši par sevi pienācīgā apmērā apmaksāti ar zīmognodevu, jāmaksā vienkāršā zīmognodeva Ls 1,— par katru loksni. Iebildumi un sūdzības aprinķu vai iecirkņu lauku nekustamas mantas vērtēšanas komisijām, kā arī pārsūdzības galvenai lauku nekustamas mantas vērtēšanas komisijai un tāpat atbildes uz šiem iesniegumiem apmaksājamās pēc rīkojuma 16. p. ar vienkāršo zīmognodevu Ls 1,— par katru loksni.

5) Paliek negrozītas šādas likmes:

- a) vienkāršās zīmognodevas likme Ls 12,— par līgumiem uz nenoteiktu summu un citiem rīkojuma 13. p. minētiem dokumentiem;
- b) vienkāršās zīmognodevas likme Ls 5,— par lūgumrakstiem un atļaujām nodarboties ar kādu arodu vai atvērt uzņēmumu un citi rīkojuma 14. p. minētiem dokumentiem;
- c) vienkāršās zīmognodevas Ls 2,— par pilnvarām un citiem rīkojumā 15. p. minētiem dokumentiem;
- d) vienkāršās zīmognodevas likme Ls 1,— par valsts un pašvaldības iestādēm iesniedzamiem lūgumrakstiem un šo iestāžu atbildēm un citiem rīkojuma 16. p. minētiem dokumentiem;
- e) vienkāršās zīmognodevas lekme Ls 0,30 par apliecībām un pavadzīmēm ar akcīzi apliekamo preču pārvadāšanai un par citiem rīkojumā 17. p. minētiem dokumentiem;

- f) 1% proporcionālās zīmognodevas likme par nekustamas mantas pirkšanas-pārdošanas līgumiem un citiem rīkojumā 39. p. minētiem dokumentiem;
- g) 0,5% proporcionālā zīmognodevas likme par kalpošanas līgumiem un citiem rīkojuma 43. p. minētiem dokumentiem.
- h) proporcionālā zīmognodevas likme **2 Sant. par katriem Ls 10,— par rēķiniem** un citiem rīkojuma 45. p. minētiem dokumentiem.

7) Sakarā ar aprādītiem pārgrozījumiem un papildinājumiem rīkojumā grozītas arī vekseļu blanketu cenas, nosakot tās sekojošā apmērā (1934. g. 20. jūnija «Valdības Vēstnesis» Nr. 135.):

Par summu līdz Ls	Nodeva Ls	Blankets Ls	Kopā Ls
100,—	—,40	—,10	—,50
200,—	—,80	—,10	—,90
300,—	1,20	—,10	1,30
400,—	1,60	—,10	1,70
500,—	2,—	—,10	2,10
600,—	2,40	—,20	2,60
700,—	2,80	—,20	3,—
800,—	3,20	—,20	3,40
900,—	3,60	—,20	3,80
1.000,—	4,—	—,20	4,20
1.200,—	4,80	—,20	5,—
1.500,—	6,—	—,20	6,20
2.000,—	8,—	—,30	8,30
6.000,—	24,—	—,40	24,40
10.000,—	40,—	—,50	40,50
20.000,—	80,—	1,—	81,—

Stingri jāievēro, ka **līdzšinējās vērtības vekseļu blanketes**, sākot ar 1934. g. 22. jūniju **vairs neder vekseļu izrakstīšanai**. Ja kādam ir vēl krājumā līdzšinējās vērtības nebojātas vekseļu blanketes, tad ne vēlāk kā līdz 1934. g. 1. septembrim tās var apmainīt Latvijas bankā pret jaunām, piemaksājot cenu starpību.

Vēl jāpiegriež vērība termiņiem, ar kuriem vecā parauga zīmogmarkas tiek izņemtas no apgrozības, kas redzams no sekojoša saraksta:

Zīmogmarku vērtība latos	Ar kādu datumu apgrozībā	Līdz kādam laikam vēl var atvietot ar attiecīgas vērtības vecām zīmogm.	Pamats
0,05	1933. g. 15. novembris	1934. g. 15. februāris	Rīkojumi par jauno zīmogmarku izlaišanu un veco izņemšanu no apgrozības publicēti 1933. g. 27. sept. un 3. nov. „Valdības Vēstnesī” № 217. un 248 un 1934. g. 31. janvāra un 7. maija „Valdības Vēstnesī” № 24. un 100.
0,10	1933. g. 4. novembris	1934. g. 15. februāris	
0,20	1934. g. 15. februāris	1934. g. 15. maijs	
0,30	1933. g. 1. decembris	vecā parauga nebij	
0,50	1933. g. 10. novembris	1934. g. 10. februāris	
1,—	1933. g. 10. novembris	1934. g. 10. februāris	
2,—	1933. g. 1. decembris	vecā parauga nebij	
3,—	1934. g. 15. februāris	1934. g. 15. maijs	
5,—	1934. g. 15. maijs	1934. g. 15. septemb.	
10,—	1934. g. 15. maijs	1934. g. 15. septemb.	

Par veco paraugu zīmogmarku 1, 2, 3 un 40 santimu vērtībā izņemšanu no apgrozības vēl līdz šim nekādu rīkojumu nav bijis un tāpēc tās var lietot arī turpmāk līdz kamēr tiks publicēts rīkojums par viņu izņemšanu no apgrozības.

Šis zīmogmarku saraksts izprotams tādi, ka piem., jaunā parauga 30 sant. derīgas sākot ar 1933. g. 1. de-

cembri un tā kā vecā parauga tādas vērtības nav, tad ar šo termiņu vienīgi jaunās apgrozībā; zīmogmarkas Ls 10,— vērtībā bija arī vecā parauga un līdz 1934. g. 15. sept. var lietot kā vecā tā jaunā parauga, bet jaunā parauga derīgas ne agrāk, kā sākot ar 1934. g. 15. maiju. Stingri jāievēro, ka vecā parauga zīmogmarkas var iegādāties tikai tādā vairumā, kas pietiek līdz viņu derīguma izbeigšanās termiņiem, jo tās pret jaunā parauga markām nekur neapmaina.

Šīs grāmatas palīdz! —

gūt sekmes veikala dzīvē.

Katrā cilvēkā mīt apslēpti neizmērojami garīgā spēka krājumi, kurus pa laikam, kā ar biezu putekļu kārtu apklāj pelēkās ikdienas ļaunumi, rūpes, sarūgtinājumi, neizdevības u. c.

Atrasisīt šos snaudošos spēkus; nokratīt putekļus, kas aizklāj dvēseles dārgumus un spēku; iegūt dzīves prieku, uzņēmību, ticību labākai nākotnei — saskaņu un laimi tagadnei — ir taču katra krietna cilvēka patiesa vēlēšanās!

Celt rītdienu jaunai, labākai un pilnskanīgai dzīvei, ir pūliņus vērts mērķis!

Bet kā to sasniegt? — Kas rādīs ceļu? —

Mums latviešiem vēl maz pazīstamas tā sauktās «sekmju literātūras» grāmatas, kuras māca: kā izkopt raksturu, kā nodibināt sev pareizu pasaules uzskatu; kā vērtēt dzīvi, laudis; kā veidot savstarpējās attiecības un kā **caur pareizi vadītu domu spēku,** gūt dzīvē panākumus un sekmes.

Ārzemēs šādas grāmatas sasniedz miljoniem lielas tirāžas. Dažās ārzemju augstskolās (Amerikā, piem.) ir nodibināti pat speciāli sekmju zinātņu katedri.

Sekmju zinātne un literatūra tur iet roku rokā ar visām pārējām praktisko zinību nozarēm, kā līdzvērtīga un nepieciešama. Uz sekmju literatūru tur neskatās, kā pie mums tas parasts, kā uz kaut ko lieku, izglītotam cilvēkam nevajadzīgu, neinteresantu (ļoti maldīgs uzskats). bet piegriež tai visnopietnu vērību, kā zinātniski pamatotai nozarei, kas palīdz kārtot cilvēku savstarpējās attiecības.

Sekmju zinātne un literatūra rāda ceļu uz saskaņotas, pilnīgas dzīves jaunu saulainu rītdienu un tādēļ ir vairāk kā ievēribas cienīga.

Vienkāršais dzīves «garāmgājējs», kuŗš bez maizes un miega neko vairāk nevēlās dzīvē sasniegt, tāpat kā visuzinātājs — tukšgalvis un pārgudrais, protams, sekmju literatūras grāmatas atzīs vienkārši — par garlaidīgām un nelasīs tās. Tādiem tās nav domātas un nekā nelīdzēs. Bet **dzīves pārļu meklētāji, kalnā kāpēji nākotnes vīri un sievas**, pie sekmju literatūras sasildīsies kā pie gaiša un gungskura un no viņas mūžam neizsīkstošā spirdzinošā avota ikdienas smelsies jaunus spēkus ceļā uz laimi un pilnību.

Mūsu apgādniecība, kas sekmju literatūras autorus: O. S. Mardenu, H. N. Cassonu, Reinholdu Gerlingu u. c. — izdevusi latviešu valodā — saņēmusi ļoti daudz pateicības vēstules par šo grāmatu izdošanu.

Lasait arī Jūs šīs grāmatas! Iegūsat ļoti daudz.

Sekmju literatūrā

1. Augšup. O. S. Mardena, Ls 1,—. Grāmata jaunatnei. No šīs grāmatas izdveš spirts gars. Tā ierosina lasītāju uz visu krietnu un daiļu. 24 interesantas nodaļas.

2. Ceļš uz sekmēm. O. S. Mardena. Ls 1,80. Slavenais Amerikas dzīves filozofs šai grāmatā ar spilgtiem piemēriem no dzīves rāda, kā katrs, kas vien to pats nopietni vēlas, var sasniegt dzīvē ievērojamus panākumus. Saistoši interesanta, vērtīga grāmata. 25 nodaļas.

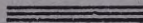
3. Sekmes un dzīves prieks. H. N. Cassons. Ls 1,—. Šī grāmata ir gara barība, kas atspirdzina katru. Dāviniet to jaunatnei, lasiet paši. Autora raksti plaši izplatīti ārzemēs, kur to laša ar lielu interesi.

4. Māksla koncentrēties. Reinholda Gerlinga. Ls 1,80. Grāmata garīga darba strādniekiem, studējošiem, ierēdņiem, tirgotājiem, nervoziem un atmiņas vājiem. Sistēmatisks kurss 12 mācības vēstulēs par gribas spēka, atmiņas un personības attīstīšanu.

Saturs: Koncentrēšanās kavēkļi un to cēloņi. — 2. Sakopošanās. Sevis pazišana. — 3. Cīņa ar kavēkļiem. Atpūtas vingrinājumi. — 4. Kūtrības apkaņošana. — 5. Elpošana un muskuļu saspīlēšana. — 6. Hemigimnastika un kreisās puses attīstīšana. — 7. Pārtikas, darba un miega diatetika. — 8. Kā jālasa grāmatas un jāmacās valodas. — 9. Koncentrēšanās. — 10. Māksla pazīt cilvēkus. — 11. Atmiņas vājību pārvarēšana. — 12. Gribas spēka un personības attīstīšana.

5. Māksla dzīvot. O. S. Mardena. Ls 1,—. Lielā dzīves filosofa jauns vērtīgs darbs. Grāmatā apskatīti šķēršļi, kas kavē cilvēkus sasniegt saskanīgu, laimīgu dzīvi un norādīts, kā to novērst. 22 nodaļas.

6. Domu spēks. O. S. Mardena. Ls 1,—. Sagatavošanā. Grāmatas autors saistošos tēlojumos no patiesās dzīves rāda cilvēka domu milzīgo varu. Pareizi vadītas domas ir atslēga uz pilnību un laimi. Grāmata lasās ar lielu interesi no pirmās līdz pēdējai lapas pusei. Tā ir pērle no visām Mardena grāmatām, kuŗa nedrīkstētu trūkt nevienā mājā — nevienā ģimenē, kur laudis, vienalga, bagāti vai nabadzi, bet nav laimīgi un sekmīgi. 21. nodaļa.

Katram tirgotājam nepieciešamas

mūsu apgādniecībā iznākušas grāmatas:

Tirdzniecības prakse. Cand. kom. A. Rozentāla. Ls 8,—. Tagad Ls 1,50. Tirdzn. zinību kurss. Rokas grāmata tirgotājiem, rūpniekiem, vai tādiem, kas grib šais nozarēs sekmīgi darboties.

Tirgotāja rokas grāmata

Organizācija un sistēma sast. A. Brandts

Saturs: 1. **Uzņēmuma vieta.** Pilsētas izvēle. Nomas kontrakti. Labākā veikala vieta. Fabriku ēkas. Telpu sistēma un organizācija. Kantoris. Tīrība un kārtība. Ierīkojums. Tirgotava. Dekorēšana. Tīrība. Preču izstādīšana. Tirgotavas āriene. Izkārtne. Skatu logs. 2. **Kartoteka.** Kartotekas veidi un lietošana. Reģistrācija. Ierīkojums. — 3. **Personāls.** Personāls, kā veikala sastāvdaļa. Lēts personāls. Pirmklasīgs palīgs. Palīgu izvēle. Rokraksti. Kalpotāju aptauja. Kalpotāju kartes. Atlaišana. Apliecības. Vietas izpildītāji. Paaugstināšana. Attiecības ar kalpotājiem. Kalpotāju priekšlikumi. Kalp. savstarpējās attiecības. Kā modināt veikala personālā interesi priekš veikala. Kalpotāja līdzdalība pie veikala peļņas. Darba laiks. Pārpūlēšanās. Kalpotāju laipnība. Veikala vadītājs. Rīkošana. Vadītāja pienākumi. Darba plāns. Grāmatvedis. Ekspedītors. Korespondents. Preču iepircējs. Pārdevējs. Apģērbs. Pircēju apkalpošana. Ceļotājs. Kā saistīt kalpotājus pie veikala. 4. **Veikala atsevišķās nočas.** Uzņēmuma sadalīšana nodaļās. Kantoņa pārskatāmība. 5. **Korespondence.** Izsūcāmās vēstules. Formāts. Vēstulu galvas. Saturs. Stils. Veiklība vēstulū rakstīšanā. Cirkulāri. Stenografija. Mašīnrakstīšana. Noraksti. Aplokšnes u. c. Ienākušās vēstules. Preču iepirkšana. Iepircējs. Iepirkšanas vieta. Katalogs. Rēķinu pārbaudīšana. Preču zīmes un grāmatas. Preču apstrādāšana. Saņemto preču sūtījumu pārbaudīšana. Izsūtāmo pr. pārbaud. Pakas. Pavadraksts. 6. **Pārdošana.** Pircēju apkalpošana veikālā. Apmierinātie pircēji. Apsūtījumi. Veikala sargi (Budenwächteri). Izcenošana, kalkulācija. Rēķinu kontrole. Kredits. References. Ziņu birojs. Kredītpējas. Iekasēšana. Kā iegūt nopējumus. Laba prece. Sludinājumi. Veikala dvēsele. Veikalnieka laiks. Grāmata tvēšana tirdzniecībā. 7. **Vekseli.** 8. **Statistika.** Stat. liederīgums. Pārdošanas statistika. Pārskats par veikala pastu. Atalgojumi. Telpas. Reklāma. 9. **Idejas, ierosinājumi, domāšana.** Konkurence, un kā pret to izturēties. Principāls.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309078925

'17. AUG. 1932

Maksā 50 sant.